

LEVENDE Talen

JAARVERSLAG

2025

COLOFON

Vereniging van Leraren in Levende Talen
Joseph Haydnlaan 2a
3533 AE Utrecht
030 205 99 78
bureau@levendetalen.nl
www.levendetalen.nl

Foto's (eerder gepubliceerd in LTM, jaargang 2025)

Tom van Limpt (p. 7, 12, 14, 17, 19, 23, 24, 26, 30, 33, 34, 36, 40)

Anda van Riet (p. 2)

Vormgeving Maria Heikens

Utrecht, maart 2026

Geachte lezer

Met veel genoegen introduceren we hier het jaarverslag 2025 van de Vereniging van Leraren in Levende Talen (kortweg: Levende Talen) en de secties van deze vereniging. Dit is een bijzonder jaarverslag omdat 2025 het jaar is waarin onze statuten zijn gewijzigd en we dus in een nieuwe structuur werken. Niet alles is veranderd, in dit jaarverslag vindt u ook de jaarverslagen van alle secties.

Met de verandering van de statuten, is ook het huidige bestuur aangetreden. We hebben een flinke verjongingsslag doorgemaakt en ik persoonlijk ben daar bijzonder verheugd mee. Grote dank is op zijn plaats voor twee mensen in het bijzonder. Jelle Kaldewaij op de eerste plaats: zijn inspanningen als voorzitter om de vereniging klaar te maken voor de statutenwijzigingen hebben het verschil gemaakt. Hanneke Gerits heeft in een transitieperiode het mogelijk gemaakt dat het jonge en onervaren bestuur toch goed aan de slag kon. Beiden genieten zeer terecht van hun pensioen, maar komen we hopelijk nog weer tegen binnen onze vereniging!

De activiteiten van de vereniging en haar secties gingen door. Daarover vindt u meer in de volgende hoofdstukken. De secties laten niet alleen zien wat zij in het afgelopen jaar hebben gedaan, maar ook wat hun ambities zijn voor de komende tijd. Naast de verantwoording door het bestuur van de vereniging en de secties, treft u verslagen aan van de redacties van onze tijdschriften: het *Levende Talen Magazine* (LTM) en het *Levende Talen Tijdschrift* (LTT). Omdat Levende Talen ook een vakbond is, is er aparte aandacht voor juridische zaken. We hopen dat dit jaarverslag een goede indruk geeft van de activiteiten van Levende Talen in 2025.

Het jaar 2026 brengt veel spannende en mooie ontwikkelingen. We hebben een subsidieaanvraag lopen om een belangrijke rol te spelen bij het implementeren van de nieuwe kerndoelen. Daarnaast zullen we als vereniging moeten groeien: in letterlijke zin qua ledenaantal en in figuurlijke zin door onze nieuwe structuur beter en beter vorm te geven. Met dit verslag ronden we een transitiejaar af en we kunnen met veel vertrouwen de toekomst tegemoet treden.

Namens het bestuur,

Henk Wildeman, voorzitter

INHOUD

5

VERSLAG VAN HET BESTUUR VAN LEVENDE TALEN

De vereniging algemeen, Ledenbestand, Bestuur van de vereniging, Activiteiten en Toekomstplannen

8

VERSLAG VAN DE SECTIES VAN LEVENDE TALEN

Arabisch
Chinees
Duits
Engels
Frans
Fries
Limburgs
Nederlands
Nederlandse Gebarentaal
Nedersaksisch
Papiaments
Pools
Russisch
Spaans
Turks

41

VERSLAG VAN DE DIENST JURIDISCHE BIJSTAND

42

VERSLAG VAN DE REDACTIES LTT & LTM

Levende Talen Tijdschrift
Levende Talen Magazine

VERSLAG VAN HET BESTUUR VAN LEVENDE TALEN

Algemeen

De Vereniging

De Vereniging van Leraren in Levende Talen (afgekort: Levende Talen) bestaat sinds 1911 en is in 2025 dus 114 jaar oud.

Levende Talen kent zestien secties. Hiermee zijn de volgende talen vertegenwoordigd: Arabisch, Chinees, Duits, Engels, Frans, Fries, Italiaans, Limburgs, Nederlands, Nederlandse Gebarentaal, Nedersaksisch, Papiaments, Pools, Russisch, Spaans en Turks. De werkgroep Lerarenopleiders werkt sinds enkele jaren samen met de vereniging.

De doelen van de vereniging kunnen als volgt worden omschreven:

1. Het belang van talen en taalonderwijs onder de aandacht brengen.
2. De belangen van leraren in levende talen behartigen: zowel vakinhoudelijk als rechtspositioneel en arbeidsvoorwaardelijk.

Levende Talen is ook een vakbond en daartoe aangesloten bij de Federatie van Onderwijsvakorganisaties FvOv.

Ledenbestand

Leden van Levende Talen zijn voornamelijk taaldocenten in het primair, voorgezet en hoger onderwijs, het middelbaar beroepsonderwijs en de volwasseneneducatie.

Op 1 januari 2026 waren er:

- 2.587 leden (binnenland) en 2 ‘gratis’ leden
- 23 leden (buitenland) en 5 op de Nederlandse Caraïbische eilanden
- 338 student-leden in binnenland en 5 in buitenland
- 11 aspirant-leden
- 151 gepensioneerde leden
- 13 partnerleden
- 9 ereleden

Het is opvallend dat dit een stuk minder leden zijn dan voorgaande jaren. Dit heeft te maken met de ‘opschoning’ van het ledenbestand. Het blijkt dat we door een administratieve achterstand vrij veel leden hadden die één of meer jaren hun contributie niet betaalden of feitelijk geen lid meer waren.

Dit is nu grotendeels opgeklaard. De situatie van 3.144 leden lijkt actueel en passend. Het gaat dus om een administratieve bijstelling van een feitelijke situatie.

In de tabel op pagina 6 zijn de leden vermeld die als eerste keus de desbetreffende sectie hebben opgegeven. Daarnaast kunnen leden een tweede sectie kiezen. In de jaarverslagen per sectie zijn de aantallen van eerste en tweede leden opgenomen. Van deze jaarverslagen ontbreekt het jaarverslag van Italiaans, dat 20 eerste en 17 tweede leden kende.

Bestuur van de vereniging

Het bestuur van de vereniging bestond tot april 2025 uit de voorzitters van de secties van de verenigingen en het dagelijks bestuur. In 2025 zijn we met de statutenwijziging in een nieuwe, toekomstbestendige situatie gekomen. Bij de statutenwijziging is ook het nieuwe bestuur aangetreden.

Het dagelijks bestuur tot de statutenwijziging bestond uit:

- Jelle Kaldewaij – voorzitter
- Hanneke Gerits – secretaris
- Jibbe Heetveld – penningmeester

Het huidige bestuur is verjongd en vernieuwd. Hanneke Gerits is nog tot het najaar aangebleven als secretaris bij wijze van overdracht.

Per 1 september 2025 is het bestuur als volgt samengesteld:

- Henk Wildeman – voorzitter
- Daniëlle Bouwman – vicevoorzitter
- Felicia Evers – secretaris
- Jibbe Heetveld – penningmeester

Bestuursvergaderingen, Algemene Ledenvergaderingen en ledenraadbijeenkomsten

De vereniging kende een belangrijke statutenwijziging in 2025. Dit heeft gevolgen gehad voor het vergaderen. In april, bij de ALV, is de vereniging overgaan naar een model met bestuur en ledenraad. Bovendien is op datzelfde moment het nieuwe bestuur aangetreden. Daarna is op een heidag en in totaal 3 ledenraadvergaderingen de vereniging bijegekomen. De ledenraadvergaderingen fungeren ook als ALV.

Op deze bijeenkomsten is onder andere aan bod gekomen:

- aanvraagproces subsidie invoering kerndoelen
- het Congres Levende Talen (zie verderop)

Leden per sectie

Sectie	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Arabisch	17	22	22	22	22	19	21	21
Chinees	58	55	58	56	58	52	54	41
Duits	568	556	502	492	479	452	447	407
Engels	643	601	583	584	604	579	595	526
Frans	808	756	694	664	642	604	629	561
Fries	29	32	36	33	37	39	39	44
Italiaans	21	18	16	21	20	18	23	20
Limburgs	30	30	24	20	18	18	17	13
Nederlands	1.193	1.173	1.126	1.195	1.263	1.270	1.337	1.240
Nederlandse Gebarentaal	46	45	43	44	45	49	51	55
Nedersaksisch	35	36	32	26	24	24	26	24
Papiaments	12	14	30	64	67	52	33	14
Pools	22	20	16	12	11	11	11	9
Russisch	38	32	30	35	36	40	36	26
Spaans	155	133	122	127	131	133	143	122
Turks	24	33	38	29	26	23	23	21
Totaal	3.699	3.556	3.372	3.424	3.478	3.383	3.485	3.144

- de noodzaak van een statutenwijziging van iedere sectie (deelvereniging) en een aanpak daarvoor
- aanpassing huishoudelijk reglement
- een beleidsplan voor 2025 -2029 en een jaarplan voor 2026

Voor een goed verloop van de werkzaamheden van de vereniging zijn een aantal commissies actief.

- De Commissie van Goede Diensten bleef in 2025 in dezelfde samenstelling: Jan Rijkers (voorzitter), Alessandra Corda, Christien van Gool en Marlise Kruishoop.
- Tot Kascommissie werden benoemd: Marika Beier en Marlise Kruishoop.
- De Financiële Commissie bestond uit Adde Woest en Daniel Gibb.
- Het *Congres Levende Talen* werd voorbereid door door Daniëlle Bouwman, Carel van der Burg, Robert Chamalaun, Inge Elferink, Felicia Evers, Hanneke Gerits, Manou Prinsen en Ruti Vardi.

Activiteiten

Het behartigen van belangen van het taalonderwijs en taal-docenten leidde ook in 2025 tot diverse activiteiten, vergaderingen en ontmoetingen. We lichten hier vier thema's uit, die bijzondere aandacht vroegen.

1. Statutenwijzigingen

De vereniging in het geheel heeft sinds april 2025 up-to-date statuten. Dit was een intensief proces, dat met goed gevolg werd afgerond. Deze wijziging heeft ook gevolgen voor andere belangrijke beleidsstukken. In 2025 is een begin gemaakt ook die te updaten. In ieder geval dienen alle verenigingen/secties hun eigen statuten te updaten. Het verschilt per sectie hoeveel werk dat is en hoe groot de wijzigingen zijn. We proberen zo veel mogelijk samen op te trekken hierin. Daarnaast is een begin gemaakt met het updaten van het huishoudelijk reglement en besturenboek. Het doel is om in 2026 helemaal klaar te zijn voor de toekomst qua reglementen en beleidsstukken.

2. Bureau en professionalisering

In 2025 hebben we ons bureau verder geprofessionaliseerd. Het bureau heeft veel waardevol werk verzet om het ledenbestand en de verenigingsadministratie op te schonen. Het bureau heeft in deeltijd ondersteuning gekregen en voor 2026 zijn we van plan ook nog een externe partij in te schakelen om onze ledenadministratie verder te professionaliseren.

3. Kerndoelen

Ook in 2025 vroeg de vernieuwing van kerndoelen en examenprogramma's, zoals die door SLO wordt georganiseerd, de nodige aandacht. Verschillende secties hebben op allerlei manier bijgedragen hierin en de precieze activiteiten zijn terug te vinden in de verschillende verslagen van de secties. Voor de vereniging als geheel geldt dat we een grote subsidie hebben aangevraagd bij OCW om een rol te spelen in de implementatie van de kerndoelen. In 2026 zullen we plannen ontwikkelen hoe we, als we de subsidie toegekend krijgen, deze rol gaan pakken.

4. Congres Levende Talen

Op vrijdag 14 november vond het jaarlijks congres van Levende Talen plaats onder de titel *Talen voor kansen, kansen voor talen!*. Dit trok veel belangstelling; alle beschikbare plaatsen (500) werden gevuld. Naast de opening door de voorzitter van de

vereniging en een keynote door Joana Duarte waren er 3 rondes met workshops waarin de verschillende talen en diverse concrete suggesties voor didactische aanpakken, consequenties van de nieuwe kerndoelen en examenprogramma's en taaloverstijgende lesmogelijkheden aan de orde werden gesteld. Tijdens het congres werd de Gerard Westhoff Taaldidactiekprijs uitgereikt aan Julia van der Sligte.

Het Europees Talenlabel werd uitgereikt aan de volgende winnaars: Wolfert Tweetalig, Rotterdam (derde prijs), IB-PYP scholen van De Haagse Scholen (tweede prijs) en Radboud Universiteit & Max Planck Instituut voor Psycholinguïstiek (eerste prijs). Het congres werd afgesloten met een optreden door De Speld Live.

Toekomstplannen

In het jaar 2025 bereidden we ook de activiteiten vanaf 2026 voor. De reguliere activiteiten zullen worden voortgezet: uitgave van de tijdschriften, voorbereiding van het *Congres Levende Talen*, ondersteuning door het bureau, vakbondsactiviteiten en vertegenwoordiging van leraren levende talen in Nederland. Bijzondere aandacht willen we geven aan ledenwerving en -behoud en de verdere ontwikkeling van kerndoelen en examenprogramma's.

VERSLAGEN VAN DE SECTIES VAN LEVENDE TALEN

Sectie Arabisch

Bestuur

Anneke de Graaf – voorzitter
Ali Liazid – secretaris
Eef Schut – penningmeester
Wouter Toonen – redacteur LTM

Sinds september 2025 loopt Salwa Mahmoud mee met het bestuur. Zij zal als nieuw bestuurslid in 2026 de functie van secretaris op zich nemen, ter vervanging van Ali Liazid, die dan algemeen bestuurslid wordt.

Aantal leden

Eerste leden – 21
Tweede leden – 5

Acties

- Het bestuur vergaderde in 2025 vier keer en organiseerde twee bijeenkomsten voor leden, die beide werden voorafgegaan door een vergadering van het bestuur.
- Er was op regelmatige basis contact met onze leden via de e-mail over actuele zaken, met een focus op ontwikkelingen rondom de vakvernieuwing Arabisch.
- E-mails met algemene en specifieke informatieverzoeken van diverse belanghebbenden zijn beantwoord en waar nodig werd hierop actie ondernomen.
- Er waren twee ontmoetingen met een focus op de status en inhoud van het vak Arabisch in de verschillende schooltypen, gevolgd door een gezamenlijk etentje met onze leden.
- Het bestuur en een aantal leden wisselden op meerdere momenten, zowel intern als met SLO, van gedachten over (concept)documenten in het kader van de vakvernieuwing Arabisch.
- Voor de zomervakantie ontvingen alle leden een cadeau in vorm van een boek met vertaalde poëzie van Mahmoed Darwish.
- De sectie ontwikkelde en digitaliseerde voor de leden lesmaterialen zoals luistertoetsen, die de sectie online beschikbaar stelde.

Uitgelicht

Het ontmoeten van onze leden vindt het bestuur heel belangrijk. Niet alleen wisselen collega's dan informatie uit op basis van hun verschillende rollen (docent vo, docent mbo, betrokkene bij de vakvernieuwing, lerarenopleider, toetsontwikkelaar et cetera), maar ook kunnen we zo krachten bundelen voor nieuwe plannen en mogelijkheden voor het Arabisch in de verschillende onderwijstypen. Het bestuur nodigt voor deze bijeenkomsten ook aspirant-leden uit, zodat zij kunnen onderzoeken of een lidmaatschap zinvol kan zijn.

Zo had het bestuur op 16 februari een gezellige en informatieve ontmoeting met de leden in Utrecht, gevolgd door een bezoek aan de tentoonstelling MODA in het Centraal Museum. Op 26 juni organiseerde het bestuur een informatieve bijeenkomst voor de leden in Utrecht. Hierbij deelden we informatie over laatste de ontwikkelingen rondom de introductie van Arabisch bij een aantal nieuwe scholen, het omgaan met heritage-kandidaten, de curriculumvernieuwing en het verloop van de examens, gevolgd door een etentje.

Plannen voor 2026

- Het bestuur start 2026 met een ontmoeting met (een deel van) onze leden in Den Bosch op 31 januari. Eerst wisselen we nieuwe ontwikkelingen op het vakgebied uit onder het genot van een lunch. Daarna staat een bezoek aan de tentoonstelling 'Van Bauhaus naar Mekka' in het Design Museum op het programma.
- Het bestuur wil werken aan een update van de website.
- De statuten van Levende Talen Arabisch worden aangepast conform de nieuwe richtlijnen en in lijn met de moedervereniging.
- De sectie Arabisch blijft nauw betrokken bij de vakvernieuwing.
- Het bestuur blijft actief om de huidige leden geïnteresseerd en betrokken te houden en om nieuwe leden te werven.

Sectie Chinees

Bestuur

Gwendolyn Tates – voorzitter
Linda Luijckx – secretaris
Judith Zoetelief – penningmeester
Jan Willem van Bragt – algemeen bestuurslid
Poppie Soen – algemeen bestuurslid

Aantal leden

Eerste leden – 41
Tweede leden – 3

Acties

- Leden van de sectie Chinees waren in het kader van de vakvernieuwing actief bij het maken van lesmateriaal en van het beproeven daarvan.
- In april werd de Algemene Ledenvergadering van de sectie Chinees gehouden. Deze was online en in aanwezigheid van de voorzitter en secretaris van het dagelijks bestuur. Zij merkten op dat wij, al zijn wij een kleine sectie, toch met de middelen die we hebben een actieve rol spelen.
- In dezelfde maand werd een studiedag *Monsters vangen* gehouden, waarbij 12 leden lesmateriaal maakten samen met Gabe van Beijeren, sinoloog aan de Universiteit Leiden.
- In mei maakte de voorzitter deel uit van de jury van *Chinese Bridge*, een mondiale wedstrijd spreekvaardigheid Chinees.
- In juni werd op de Chinese ambassade een feestelijke bijeenkomst gehouden voor leerlingen die het eindexamen Chinees met succes hadden afgerond.
- Op het *Congres Levende Talen* in november mocht het vak Chinees meedoen met het Europees Talenlabel voor innovatief taalonderwijs en sleepte het Wolfert Tweektalig de derde prijs in de wacht.
- In dezelfde maand namen een aantal leden en de voorzitter deel aan een interessante studiereis naar China, georganiseerd door het Confucius Instituut Maastricht, met het onderwerp 'AI in het onderwijs in China'.
- In november was de voorzitter weer aanwezig bij de jaarlijkse stakeholdersvergadering van het vak Chinees, georganiseerd door Nuffic.

- De Whatsapp-groep van leden en onze Dropbox met lesmateriaal vervullen nog steeds een belangrijke functie binnen de sectie Chinees.
- De Chinese boekenclub las en besprak weer een aantal Chinese, in het Nederlands vertaalde, literaire werken, om de vraag of dit onze leerlingen zou kunnen aanspreken te beantwoorden.

Uitgelicht

We kennen allemaal Pokémon, maar weten we ook dat veel van deze fabeldieren gebaseerd zijn op een Chinees klassiek werk, de *Shan Hai Jing*, dat ergens in de 5e tot de 3e eeuw voor Christus geschreven moet zijn? Gabe van Beijeren, sinoloog aan de Universiteit Leiden en onze workshopgever, laat zijn studenten *Monsters vangen* en de klassieke teksten vertalen. Wij, docenten aan middelbare scholen, bewerkten de teksten en maakten er modern Chinees van, zodat onze leerlingen ook monsters kunnen vangen. Zo combineren de scholieren taalvaardigheden met cultuur, in hun eigen beleavingswereld. We waren opnieuw te gast in het karakteristieke gebouw van de kunstenaarsvereniging ARS (*Ars Aemula Naturae*) in het hartje van Leiden. Tijdens de borrel praatten we gezellig bij. Een succesvolle studiedag én uitje ineen.

Plannen voor 2026

- Voortgaande inzet bij de vakvernieuwing
- Promotie en publiciteit van het vak Chinees
- Het updaten van en toevoegen van lesmateriaal op het Chinees Cultuurplein, een kenniswebsite voor het onderwijs
- Ledenwerving en -behoud

Het bestuur zou graag willen dat er meer leden kwamen op de activiteiten van LT, zoals het congres, de studiedagen en het uitje. Hulp en ideeën bij de organisatie zouden zeer welkom zijn.

Sectie Duits

Bestuur

Laurens van der Goot – voorzitter
Carel van der Burg – secretaris
Stijn Heusschen – penningmeester
Lucy Krul – algemeen bestuurslid
Marrit van Sintmaartensdijk – algemeen bestuurslid
Kees van Eunen – algemeen bestuurslid
Paul Stevelmans – algemeen bestuurslid en redacteur LTM
Erik Kwakernaak – algemeen bestuurslid en redacteur LTM

Jasper Kaaf is teruggetreden als lid van het sectiebestuur Duits (SBD).

Inka Zahn van het Goethe-Institut is als opvolgster van Dorothee Winnen aangetreden. Ze is hoofd van de Taalafdeling. Zij zal voortaan de vergaderingen van het SBD bezoeken.

Aantal leden

Eerste leden – 407
Tweede leden – 66

Acties

- Het sectiebestuur Duits (SBD) is vier keer bijeengekomen.
- De jaarvergadering is gehouden op 12 april 2025.
- Laurens van der Goot heeft deel uitgemaakt van de werkgroep Basisvaardigheden en heeft meegewerkt aan het door de werkgroep opgeleverde product in de vorm van een kenniscлип.
- Paul Stevelmans heeft een deel van de taak van Erik Kwakernaak overgenomen als lid van de redactie van LTM.
- Paul Stevelmans verzorgt sinds dit jaar de nieuwsbrief van de sectie Duits.
- Drie bestuursleden hebben de bijeenkomsten van de Visiegroep Buurtalen bezocht.
- Examenbesprekingen werden dit jaar digitaal gehouden voor vmbo, voor havo en voor vwo. Er heerste algemene tevredenheid over de aanpak.
- Marrit van Sintmaartensdijk en Carel van der Burg hebben namens Levende Talen Duits de Internationaler Deutschlehrer- und Deutschlehrerinnenverband (IDV) en de Internationale Tagung der Deutschlehrerinnen de (IDT) in Lübeck bezocht.

- Het SBD heeft dit jaar weer enkele rondes van de *Deutscholympiade* georganiseerd. Paul Stevelmans heeft hierin weer een groot aandeel gehad.
- Het sectiebestuur communiceert sinds dit jaar via Signal.
- Er zijn 1.257 oorkonden aangevraagd en verstuurd naar eindexamenkandidaten met een cijfer 8 en hoger.
- De PWS-prijs uitgereikt is op 16 januari uitgereikt in samenwerking met het Duitsland Instituut Amsterdam (DIA).
- De nieuwsbrief is zes keer verstuurd aan de leden. Een woord van dank gaat hierbij uit naar Erik Kwakernaak en Paul Stevelmans.
- Op 31 januari 2025 is het *National Congres Duits PLUS* gehouden op de Universiteit van Utrecht. Hier werd Kees van Eunen in het zonnetje gezet en is een prijs die jaarlijks wordt uitgereikt naar hem genoemd.
- Carel van der Burg heeft namens de sectie zitting genomen in de organisatiegroep van het *Congres Levende Talen 2025*.
- Ledenwerving: Carel van der Burg had samen met Laurens van der Goot zitting in de LT-brede werkgroep door aanwezigheid op het Mini-NCD 31 januari 2025 en aanwezigheid met stand op het *Congres Levende Talen* in november 2025.

Plannen voor 2026

- Een belangrijk punt het komende jaar zal de ontwikkeling van de ‘socials’ moeten zijn. We zijn nu nog tamelijk onzichtbaar.
- Levende Talen Duits (LTD) onderneemt acties met betrekking tot verbetering van de positie van Duits in het vo en mbo.
- Examenbesprekingen worden wederom digitaal georganiseerd.
- LTD onderneemt acties rond de nieuwe kerndoelen en eindtermen.
- LTD neemt deel aan *National Congres Duits* op 6 en 7 maart in Noordwijkerhout.
- LTD bemant een stand van de sectie Duits op het *National Congres Duits*.

Sectie Engels

Bestuur

Amy Klipp – voorzitter

Niek Schefer – secretaris

Daniel Gibb – penningmeester

Eleni Patousia – aspirant bestuurslid

Andrea Lutz trad per 1 januari 2025 af als voorzitter.

Amy Klipp werd toen waarnemend voorzitter en is tijdens de ALV op 12 april tot voorzitter benoemd.

Aantal leden

Eerste leden – 526

Tweede leden – 147

Acties

- Bestuursvergaderingen: het bestuur heeft in 2025 zeven keer online vergaderd en een live eindejaarsbijeenkomst gehouden.
- Algemene Ledenvergadering: naast de formelere zaken van financiële verantwoording en benoeming van bestuursleden, werden er drie inspirerende presentaties gegeven door Marten Blankenstijn, Mili Gabrovsek en Niek Schefer.
- Heidag: 's ochtends lieten we ons kort informeren over ontwikkelingen in het veld van de verschillende sectoren. 's Middags hebben we punten van aandacht en een jaarplan opgesteld.
- Website en communicatie: de website is onder handen genomen en ingedeeld naar sector met een passend menu. De verschillende onderdelen worden regelmatig voorzien van een update. Na elke bestuursvergadering wordt een nieuwsbrief naar alle leden verstuurd.
- Projectaanvraagformulier: er werd een formulier ontwikkeld waarmee leden van Levende Talen Engels (LTE) aanvragen kunnen doen voor financiële ondersteuning voor projecten. Dit formulier is te vinden op de website van LTE.
- RELANG: in maart werd de tweedaagse workshop 'Relating language curricula, tests and examinations to the CEFR' gehouden. Docenten werd uitgelegd hoe ze valide en betrouwbare toetsen kunnen ontwikkelen die gelieerd zijn aan de CEFR.
- Congres Levende Talen 2025; Talen voor kansen, kansen voor talen: de sectie Engels heeft deskundige workshopleiders benaderd voor het congres. Een aantal van deze workshopleiders mocht uiteindelijk een workshop verzorgen.
- Project Basisvaardigheden: bij dit project waren de secties Duits, Frans, Engels en Spaans betrokken. Het is in juni afgerond en de uitkomsten staan gepubliceerd op de website van Levende Talen.
- Oorkondes: afgelopen jaar werd besloten om de oorkondes te stroomlijnen en vereenvoudigen naar 'de beste leerling' (van elke klas). Dit stelde ons in staat om oorkondes sneller te leveren aan onze leden.
- International Association for Teachers of English as a Foreign Language (IATEFL)-beurs: Alanaika Barry, mbo-docente, werd naar Edinburgh gestuurd voor de IATEFL-conferentie. Daar heeft ze met volle teugen genoten, geleerd en veel mensen ontmoet.
- Examenbesprekingen: dit jaar werden online examenbesprekingen gehouden. Een verslag van iedere bespreking is opgesteld en doorgestuurd naar het CvTE.

Uitgelicht

Gift Genootschap Nederland-Engeland (GNE): net voor de zomervakantie werd LTE benaderd door het GNE met het aanbod van een financiële donatie. GNE, samen met de British Society Deventer, moest zichzelf opheffen. In dat proces ging het op zoek naar een gepaste organisatie om hun resterende fonds over te nemen.

Tijdens een korte ontmoeting vertelden leden van het genootschap wat voor werk ze hadden gedaan. Het was duidelijk dat de mensen van deze organisatie veel hadden verricht om het belang van Engels in Nederland te promoten. Nu rest ons de taak om de komende jaren dit geld te besteden aan activiteiten die onderwijs in het Engels in het po en vo stimuleren.

Plannen voor 2026

- Statuten: de statuten van LTE moeten worden gemoderniseerd, en wel vóór juli 2026. Dit is wettelijk verplicht en is al op hoofdbestuurlijk niveau gerealiseerd.
- Bemensing van het bestuur: het bestuur is onderbezet. Dat wil zeggen: het bestuur heeft meer leden nodig om alle werkzaamheden die bij LTE horen goed uit te voeren. Het bestuur gaat op zoek naar leden die zitting willen nemen in het bestuur.

- Activeren van onze leden: leden die graag een bijdrage willen leveren, maar niet in het bestuur willen plaatsnemen, wil het bestuur stimuleren om (kleine) projecten op te pakken, bijvoorbeeld door middel van onze projectfondsen.
- Professionele leergemeenschappen (PLG): LTE wil een aantal PLG's opzetten in het kader van het realiseren van het nieuwe curriculum. Dit doet het bestuur samen met actieve leden en niet-leden.
- Contact CvTE: LTE houdt nauw contact met het CvTE. Er staan een paar vacatures voor docenten die de sectie moet vullen.

Overige projecten en activiteiten

- maart: Nationaal Congres Engels
- april: ledenvergadering
- mei: online examenbesprekingen
- juni/juli: oorkondes
- september: uitzetten IATEFL-beurs voor mbo-docenten Engels
- november: Congres Levende Talen 2026

Sectie Frans

Bestuur

Inge Elferink – voorzitter
Merel Hollander – vicevoorzitter
Jos Brink – secretaris
Stéphanie Huisman – penningmeester
Sanne Schooten – algemeen bestuurslid
Sonia van den Broek – algemeen bestuurslid
Michèle Ambrosino – algemeen bestuurslid
(per 12 april 2025)
Lia Nijdam – aspirant bestuurslid (per 12 april 2025)
Frank Claessen – adviseur

Aantal leden

Eerste leden – 561
Tweede leden – 74

Acties

- **DAG VAN DE FRANSE TAAL** (20 maart)
Via nieuwsbrieven en de website zijn docenten gestimuleerd om deze dag op hun school op eigen wijze vorm te geven. Nieuw dit jaar was een concours, georganiseerd in samenwerking met L'Institut Français des Pays-Bas (IFNL), waarmee docenten en leerlingen kaartjes voor een concert van Bigflo et Oli konden winnen.
- **JOURNÉE INTERNATIONALE DES PROFESSEURS DE FRANÇAIS** (20 november)
Samen met het IFNL organiseerde Levende Talen Frans (LTF) voor de derde keer een feestelijk en inhoudelijk programma met lunch en atelier voor docenten Frans in opleiding. Het thema was *Chanter, jouer, enseigner: la francophonie en musique*. In de middag was er voor docenten een online bijeenkomst rondom hetzelfde thema.
- **VROEG FRANS**
Levende Talen Vroeg Frans organiseerde drie keer Café & Croissant Junior, verstuurde zes nieuwsbrieven en maakte een set aanwijzingen voor het concours interscolaire po. Er is samenwerking gezocht met andere secties van LT die moderne vreemde talen of regiotalen in het po verzorgen. Dit heeft geresulteerd in een gezamenlijke workshop tijdens het *Congres Levende Talen 2025*.

• EXAMENBESPREKINGEN

Tijdens de examenperiode heeft LTF gedurende het eerste tijdvak examenbesprekingen georganiseerd voor vmbo, havo en vwo. Het aantal deelnemers was als volgt: vmbo 7; havo 15; vwo 30 (in totaal 52 deelnemers). De opmerkingen die tijdens deze besprekingen zijn gemaakt, zijn doorgegeven aan de vaststellingscommissies van de verschillende examens.

• PENNINGEN *Meilleur élève au bac de français*

In 2025 heeft het sectiebestuur voor de elfde maal erepenningen ter beschikking gesteld die konden worden aangeboden aan de eindexamenkandidaat die voor het schoolonderzoek en het centraal schriftelijk examen samen op zijn of haar school het hoogste punt had behaald. Dit jaar zijn op 127 scholen 221 penningen en certificaten uitgereikt.

• PLAISIR DE LIRE

Plaisir de lire is een nieuwe activiteit voor docenten en oud-docenten Frans die vanaf april is aangeboden aan leden. Tijdens online bijeenkomsten staat telkens een Frans boek centraal waarover in het Frans wordt gediscussieerd. In 2025 zijn er vier online bijeenkomsten georganiseerd waaraan met enthousiasme is deelgenomen.

• CONCOURS INTERSCOLAIRE

Het thema van deze creatieve wedstrijd, georganiseerd in samenwerking met IFNL, was dit schooljaar 'On dessine la chanson'. De leerlingen tekenden een stripverhaal waarin een Frans liedje moest voorkomen. De prijswinnaars hebben van LTF een bioscoopbon en van TV5MONDE een verrassingstas ontvangen.

• PRIX DU JEUNE LECTEUR

Omdat AI in de vorige editie een rol ging spelen, is dit jaar gewerkt aan een concours dat toekomstbestendiger is, beter geschikt voor een breder publiek en aansluit bij de nieuwe kerndoelen en eindtermen. In de nieuwe editie worden vier verschillende titels aangeboden voor vier verschillende ERK-niveaus.

- **PROFIELWERKSTUKKENWEDSTRIJD**

Dit jaar werden twaalf profielwerkstukken ingezonden. Geschiedenis, politiek, maatschappij, cultuur of taal waren kaders waarbinnen de leerlingen kozen voor een onderzoek over Frankrijk, het Frans of de Fransen. De juryleden Trees Aler, Ankie de Jonge en Pieter Kokshoorn hebben drie prijzen uitgereikt voor vwo en één voor havo.

Commission de l'Europe de l'Ouest (CEO) van de Fédération internationale des professeurs de français (FIPF)

- **LETTRES À DE JEUNES PROFESSEURS**

LTF was kartrekker van het Europese concours Lettres à de jeunes professeurs waarin docenten in heel Europa werd gevraagd een brief te schrijven aan een startende docent Frans. In Nederland vielen drie docenten in de prijzen, een van hen behaalde op Europees niveau de derde prijs.

- **CONCOURS TOP 5**

In het kader van de Journée Internationale de professeurs de Français (JIPF) nam LTF dit jaar ook deel aan het *Concours Top 5* waarbij docenten samen met hun leerlingen per klas een eigen top 5 moesten maken uit een vastgestelde lijst van 20 recente *chansons francophones*. Twee docenten verdienden een ontbijt voor hun klas.

- **CONCOURS HAÏKUS**

Terug van weggeweest. Aan het einde van het jaar werd het bekende Concours Haïkus gelanceerd. Het doel van dit project is om de haiku te (her)ontdekken, leerlingen concrete tips te geven om te schrijven en hen én hun docenten te motiveren zich dit literaire genre eigen te maken.

- **CONGRÈS MONDIAL FIPF – BESANÇON**

LTF nam deel aan het 16e *Congrès mondial* van de FIPF van 10 tot 17 juli 2025, getiteld *Les utopies francophones en tous genres*. Daar vond ook de *Assemblée générale* van de CE plaats waarbij de voorzitter van LTF voor 4 jaar verkozen werd tot *secrétaire générale* van de CEO.

Actualisatie kerndoelen en examenprogramma's

LTF is actief betrokken geweest bij de voorbereidingen van de fase van beproeven. Met SLO vonden er verschillende bijpraatsessies plaats, samen met andere schooltalensecties van LT, waarin gevraagd en ongevraagd advies is gegeven. Met Cito en CvTE werd alvast vooruit gekeken naar de wijzigingen in de examens.

Didactiekcommissie

Er werd meerdere keren constructief overlegd over een nieuwe opzet van de didactiekcommissie. De focus komt daarbij te

liggen op het ontwikkelen en delen van materialen die goed aansluiten bij de vakvernieuwing.

Media/website

De website, de Nieuwsbrief Frans, Facebook en LinkedIn zijn de communicatiekanalen van LTF. De site werd in 2025 ruim 13.000 keer bezocht door 6.600 unieke personen. De Nieuwsbrief Frans, aangevuld met 2 Nieuwsflitsen, verscheen 11 keer. Het aantal abonnees zakte van 1.713 naar 1.642. Het nieuwe LinkedIn-account telt nu al 749 volgers tegen 2.200 voor Facebook.

Congres Frans

In 2026 vindt de 18e editie van het tweejaarlijkse Nationaal Congres voor Leraren Frans in Nederland plaats. Het organiserend comité is in 2025 gekomen tot een programma met meer dan 80 ateliers, een exposantenbeurs en een culturele avondactiviteit. Het congres is nu al een groot succes: de inschrijving werd al in december gesloten.

Congres Levende Talen (CLT)

LTF was aanwezig op de informatiemarkt en heeft een bijdrage geleverd met drie workshops basisvaardigheden en een workshop met mvt/streektaalen in po.

Diverse samenwerkingsverbanden

- Het Institut français des Pays-Bas bood ondersteuning voor het concours interscolaire, de *Dag van de Franse taal*, de *Prix du jeune lecteur, le français précoce* en de *Journée internationale des professeurs de français*.
- Met Nuffic is intensief samengewerkt om in 2026 een gezamenlijke inspiratiedag voor de kerndoelen en eindtermen voor leden te organiseren.
- Alliance française: in 2025 zijn er verschillende momenten van overleg geweest en is verkend hoe de samenwerking verder versterkt kan worden.
- In de Visiegroep Buurtalen is LTF samen met leden van de sectie Duits actief om Duits en Frans op de politieke agenda te houden. Er is een vernieuwde website: buurtalen.nl.
- Op initiatief van LTF is samen met de secties Spaans, Duits, Engels, Italiaans, Nedersaksisch, Fries, Limburgs en Papiaments een workshop gegeven tijdens het CLT, op het gebied van mvt en streektaalen in het basisonderwijs.

- Naar aanleiding van de examenbesprekingen werd er, samen met de secties Duits, Engels en Spaans, twee keer uitvoerig gesproken met het CvTE om de samenwerking en de bespreking van de examens te optimaliseren.

Uitgelicht

Samen met de secties Duits, Engels en Spaans nam LTF deel aan het Project Basisvaardigheden mvt. Het doel was het ontwikkelen van professionaliseringsmodules voor docenten mvt op het gebied van de basisvaardigheden. Er gingen drie werkgroepen van start: Taal en Communicatie, Burgerschap en Digitale Geletterdheid. Een werkgroep bestond uit een vakdidacticus en docenten van de verschillende schooltalen. Gewerkt werd aan het ontwikkelen van een kennisclip, een verantwoording met ontwerpprincipes en voorbeeldmaterialen voor iedere taal. Tijdens het CLT werden drie workshops aangeboden. Alle materialen zijn te vinden op de website van Levende Talen.

Plannen voor 2026

- Inspiratiedag kerndoelen en eindtermen in samenwerking met Nuffic, dinsdag 20 januari 2026
- Congres Frans *Le français atout* - donderdag 5 en vrijdag 6 februari 2026
- Doorontwikkeling Prix Berrie
- Nieuwe invulling didactiekcommissie en ontwikkeling vernieuwende lesmaterialen
- Jaarlijks terugkerende activiteiten zoals *Semaine de la Francophonie*, *Dag van de Franse taal*, JIPF, Café & Croissant Junior, Club de Lecture, examenbesprekingen en de verschillende concoursen
- Diverse activiteiten rondom de nieuwe kerndoelen en examenprogramma's
- Congres Levende Talen
- Versterken samenwerking met andere LT-secties die in het po werkzaam zijn

Sectie Fries

Bestuur

Tjeerd Kooistra – voorzitter
Sibrecht Veenstra – secretaris
Jacob Kingma – penningmeester
Jeannette de Vries – algemeen bestuurslid
Amarinske Bouma – algemeen bestuurslid
(per 1 januari 2025, vervangt Jaap Cuperus)

Wegens ontbinding van arbeidscontract ontstond er een bestuurswissel. Binnen de aanleverende instantie is een nieuw bestuurslid gezocht. Amarinske Bouma nam de plek in.

Aantal leden

Eerste leden – 44
Tweede leden – 28

Acties

- Het reguliere bestuurswerk.
- Jaarvergadering ALV in Veenwouden bij de Schierstins op 11 april 2025. Als spreker was verhalenverteller Douwe Kootstra aanwezig.
- De sectie Fries heeft weer de jaarlijkse werkstukprijs voor leerlingen van het voortgezet onderwijs en studenten van het mbo en hbo georganiseerd. Er is reclame voor gemaakt en er zijn stickers uitgedeeld bij alle scholen. De inleverdatum was 31 mei 2025. De prijsuitreiking was op 4 juli 2025 op het *Provinsjehûs* in Leeuwarden.
- Verder gewerkt aan het ontwikkelen van de website Fryske Fakdidaktyk in samenwerking met vaksectie Nedersaksisch. Deze zal in 2026 gevuld worden.
- Congres *Fierder mei Frysk* op donderdag 30 oktober 2025. Zie verder onder *Uitgelicht*.
- Bijhouden app-groep voor leden Levende Talen Fries. De app-groep met de naam *provinsjale fakseksje Frysk* heeft tot doel dat docenten Fries makkelijk en snel met elkaar in contact kunnen komen.
- Verschillende bijdragen aan LTM en het werven van een nieuwe redacteur voor de sectie Fries. Dit is Welmoed Sjoerdstra geworden. Zij werkt bij zowel de Afûk als de NHL Stenden (lectoraat Meertaligheid en Geletterdheid) en speelt zo een actieve rol bij een groot aantal aspecten van het Fries binnen de verschillende onderwijsinstanties en onderwijsniveaus.

- Meegewerkt aan een wervingscampagne voor meer docenten Friese Taal en Cultuur voor zowel het basis- als voortgezet onderwijs.
- Meegedacht over een mogelijke ‘bonusregeling’ voor toekomstig docenten Friese Taal en Cultuur.
- De leden op de hoogte gebracht van een aantal interessante congressen en lezingen, zoals de jaarlijkse *DINGTiidlêzing* op 8 november.
- Digitale kerstkaart naar de leden verstuurd.

Uitgelicht

Fierder mei Frysk

Ook in 2025 is weer het jaarlijkse congres *Fierder mei Frysk* georganiseerd in samenwerking met Levende Talen, Cedin en NHL Stenden. Op 30 oktober kwamen er 70 geïnteresseerden naar Leeuwarden om de middag te vullen met lezingen, workshops, een diner en borrel. Na de plenaire lezing waren er twee optredens van de prijswinnaars van SJONG 2025. In de dinerpauze was er de mogelijkheid om boeken te kopen van de Afûk, was er informatie te verkrijgen over het mogelijke lidmaatschap bij Levende Talen en was er te lezen over de winnaars van de Werkstukprijs 2025. Ook deelde de Afûk nieuw materiaal uit, passend bij het nieuw uitgebrachte boek *Dat is moai Frysk*. Met zes workshops was er ook dit jaar weer genoeg te kiezen voor de deelnemers. Van informatie over het nieuwe examenprogramma, tot praktische sessies over bijvoorbeeld schrijf- en geschiedenisonderwijs. Iedereen kon geïnspireerd naar huis.

ALV Schierstins Feanwâlden

De ALV vond dit jaar plaats in de historische Schierstins te Feanwâlden. Bijzonder lector Friese taal en cultuur in het onderwijs Albert Walsweer en Amarinske Bouma (nieuw bestuurslid) waren voor het eerst als lid aanwezig bij een ALV. In totaal waren er 14 leden aanwezig. De eerste helft van de ALV bestond uit de verplichte onderdelen en het op de hoogte brengen van de leden van een aantal ontwikkelingen. Denk

aan de website die wordt opgesteld, de veranderingen binnen de statuten van de landelijke vereniging, de zoektocht naar een nieuwe redacteur voor de sectie Fries, de mogelijkheid tot een schrijverspool en de stand van zaken wat betreft de werkstukprijs. Tijdens de rondvraag werd aandacht gevraagd voor het maken van nieuw lesmateriaal waarin de Friese taal gekoppeld wordt aan cultuur en geschiedenis en het opstellen van een nieuwe Friese canon. In de tweede helft van de vergadering luisterden we naar gastspreker Douwe Kootstra. Hij vertelde een aantal oude Friese volksverhalen en vertelde hoeveel van deze verzameld zijn door één persoon. Een verhaal op zichzelf! Het vertellen van volksverhalen sluit aan bij de nieuwe kerndoelen Friese taal en cultuur, waarbij een nieuwe focus komt op cultuur, geschiedenis en identiteit. Na de lezing konden deelnemers de Schierstins nog verder ontdekken en onder het genot van een hapje en een drankje werd de middag afgesloten.

Plannen voor 2026

- Er wordt nagedacht over een nieuwe vorm van de werkstukprijs. De vraag speelt hoe we kunnen komen tot meer verschillende inzendingen. Er zal hierdoor een grotere rol van de docenten gevraagd worden.

- In 2026 zal de website live gaan. Deze zal gevuld worden met artikelen aangaande de basisvaardigheden, ervaringsverhalen van docenten en interessante verwijzingen naar congressen en lesmateriaal.
- Kennismaken met de huidige voorzitter van Levende Talen.
- In gesprek met Provinsje Fryslân over de huidige, verwarrende subsidieregelingen. Er moet duidelijkheid komen voor de docenten.
- Een samenwerking opzoeken met de juiste partijen om indien mogelijk een boekje te ontwikkelen met de nieuwe kerndoelen en bijbehorende inspiratielessen.
- Organiseren van een gezamenlijke ALV met de vaksectie Nedersaksisch.
- Er wordt nagedacht over een nieuwe vorm voor het jaarlijkse congres *Fierder mei Frysk*. Er zal mogelijk iets eerder worden gestart en het diner wordt optioneel. Zo worden de kosten beperkt.
- Nieuwe redacteur Fries bij LTM waar nodig ondersteunen.

Sectie Limburgs

Bestuur (vanaf 9 oktober 2025)

Frits Criens – voorzitter
Lieke Stevens – secretaris
Esther van Loo – penningmeester
(tot 9 oktober 2025 voorzitter)
Alexandra de la Roy – contacten kinderopvang en
peuterspeelzaal
Judith Wolfs – contacten mbo
Juliëtte Peeters – contacten po
Michelle Pommé – contacten vo
Marlène Verheesen – contacten LT2
Jolie van Loo – contacten hbo en vo, webmaster

Aantal leden

Eerste leden – 13
Tweede leden – 30

Acties

Lancering Hoes veur 't Limburgs

Levende Talen Limburgs (LTL) nam deel aan de oprichting en ontwikkeling van 't Hoes veur 't Limburgs en was onderdeel van de zogenaamde stuurgroep. Inmiddels is 't Hoes veur 't Limburgs een coöperatie geworden met een bestuur en neemt LTL zitting in de ledenraad (<https://hoesveurtlimburgs.nl/>).

Overleggen

Naast de reguliere vergaderingen overlegden bestuursleden meermaals in kleine groep ten behoeve van de realisatie van diverse deelprojecten. Zie de onderstaande paragrafen voor meer informatie.

Ook overlegden bestuursleden namens LTL met veel verschillende organisaties ter realisatie van diverse projecten, zoals Zjuulke (tweetalige kinderopvang), 3M (meertaligheid op de basisschool), informatieverstrekking richting *Dagblad de Limburger* en Limburgs in de lerarenopleiding.

Bestuurswijzigingen

In 2025 wisselde een groot deel van het bestuur. Zo nam het bestuur afscheid van Alex Peeters als secretaris, Nikita Kusters als penningmeester en van Daan Hovens, Bep Mergelsberg, Jos Feron en Ryanne Francot als leden. Frits Criens is de nieuwe voorzitter, Lieke Stevens is secretaris, Esther van Loo vervult voortaan de rol van penningmeester en naast Alexandra de la Roy zijn Judith Wolfs, Juliëtte Peeters, Michelle Pommé, Marlène Verheesen en Jolie van Loo nieuwe bestuursleden. Alle nieuwe bestuursleden hebben een achtergrond in de/ het ko, po, vo, mbo of hbo en/of volwassenenonderwijs Lt2. Hiermee hoopt Levende Talen Limburgs de komende periode de banden met het Limburgse onderwijs te versterken.

Communicatie

WEBSITE

Onze website is dit jaar geregeld bijgewerkt en bevat een schat aan informatie over het Limburgs en meertaligheid: <https://limburgs.levendetalen.nl/>.

SOCIAL MEDIA

Op onze LinkedIn-pagina delen wij onze webartikelen en berichten van andere organisaties die betrekking hebben op het Limburgs en meertaligheid: <https://www.linkedin.com/company/levende-talen-limburgs/>. Op 20 december 2025 had de LinkedIn-pagina 335 volgers.

LEVENDE TALEN MAGAZINE (LTM)

In het laatste nummer van LTM hebben dr. Stefanie Steinhauer-Ramachers van 't Hoes veur 't Limburgs en Frits Criens van Levende Talen Limburgs een artikel rondom een werkvorm met Limburgs erin gepubliceerd.

PROVINCIALE MEDIA

Zowel *Dagblad de Limburger* als de regionale zender L1 (radio en tv) besteedden dit jaar significant meer aandacht aan de onderwerpen Limburgs en meertaligheid. Meermaals werd LTL gevraagd om medewerking, zowel vóór de schermen als spreker, als áchter de schermen als adviseur.

Overzicht lopende educatieve activiteiten

LIMBURGS ALS TWEDE TAAL (LT2)

- Cursus loopt in Echt, Heerlen, Kerkrade, Maastricht, Panningen, Roermond, Sittard en Venlo. Weert volgt.
- Alle informatie is te vinden via <https://hoesveurtlimburgs.nl/limburgs-als-tweede-taal>.
- In 2025 is het materiaal inhoudelijk en didactisch doorontwikkeld voor Heerlen en Echt.

MEER MET MEERTALIGHEID (3M): Voor onderwijs (PO/VO) | Hoes veur 't Limburgs
(<https://hoesveurtlimburgs.nl/educatie-opgroeien/educatie/voor-onderwijs-po>)

De eerste fase van dit project is afgerond. Er is een website met meertalig lesmateriaal ontwikkeld, naar Fries voorbeeld en op de theoretische leest van *translanguaging* geschoeid: <https://sites.google.com/view/3mlimburg>.

In 2024 werden er voorzichtig stappen gezet naar een rol voor

't Hoes als coördinator van 3M. Doel is daarbij meer scholen te vinden die willen aansluiten, train-de-trainerworkshops geven in de komende schooljaren en de opbouw van een meertaligheidskennisnetwerk in het po.

ZJUULKE KINDEROPVANG

Dit project heeft als langetermijndoelstelling net zoals in Friesland een breed aanbod van tweetalige kinderopvang en peuterspeelzalen op te richten. In 2024 hebben een acht-tal locaties aan de pilot deelgenomen. In 2025 is dit aantal gegroeid naar 28. Tevens is er een onderzoek uitgevoerd om de resultaten van Zjuulke te monitoren. Alle informatie is te vinden op <https://hoesveurtlimburgs.nl/educatie-opgroeien/educatie/voorschoolse-educatie-en-kinderopvang>.

PROFESSIONALISERING EN NASCHOLING DOCENTEN LT2 EN 3M
Levende Talen Limburgs heeft, net als LT Fries en LT Nederlands in 2024 een subsidie ontvangen vanuit Levende Talen om docenten en een middenkader te kunnen gaan opleiden.

Doelstellingen:

- nascholingsworkshops voor aanstaande docenten Lt2
- workshops Limburgs voor po-leerkrachten
- collegiale intervisiemomenten voor geïnteresseerden uit het hele taalgebied

Op 14 maart 2025 is er een aftrapbijeenkomst gehouden. Daarnaast zijn er thematische lezingen georganiseerd.

LEZINGEN IN SAMENWERKING MET 'T HOES VEUR 'T LIMBURGS EN STICHTING TAALWIEZER

In samenwerking met 't Hoes veur 't Limburgs en Stichting TaalWiezer heeft LTL verschillende lezingen georganiseerd in 2025, zoals de lezing op 29 september 2025 van Alexia Kerkhof, getiteld *De geschiedenis van de Limburgse taal*, en de lezing *De klanken van de Limburgse taal* van Carlos Gussenhoven op 3 november 2025.

VISTA KEUZEDEEL LIMBURGS

Mbo-school Vista College is in 2025 gestart met een keuzedeel 'Limburgs als kracht in je beroep'. Ze hebben momenteel 15 deelnemers. Het is een traject van 20 weken, waarbij de focus ligt op zowel achtergrondinformatie over de Limburgse taal en cultuur, als ook het praktische gebruik ervan in de beroepscontext van de studenten. LTL stelt kennis ter beschikking.

FONTYS LOBBY VOOR LIMBURGS IN DE LERARENOPLEIDING

Binnen Fontys wordt er door een werkgroep (*Limburgs in 't óngerwies*) onderzocht hoe de Limburgse taal en cultuur een plek kunnen krijgen in de lerarenopleiding. Er wordt geprobeerd te starten met een traject in 2026-2027 om samen met het werkveld te onderzoeken waar en hoe er vraag is naar het integreren van Limburgse taal en cultuur in het onderwijs (kdv, po, vo, mbo, hbo). Uiteindelijk zou dit kunnen leiden tot een profileringsdeel binnen een hbo-lerarenopleiding. LTL steunt dit initiatief en is vanaf het begin betrokken voor advisering.

SAMENWERKING MET JOHN TANA

Enkele studenten van de lerarenopleiding (Duits, Nederlands, aardrijkskunde) hebben samen met twee lerarenopleiders werkvormen uitgewerkt voor een workshop van de bekende Limburgse zanger John Tana. De workshops zullen worden gegeven aan po- en vo-leerlingen in en om Maastricht. Deze werkvormen zullen worden opgenomen in een boekje dat aan de leerlingen wordt uitgedeeld. LTL heeft bemiddeld en inhoudelijk advies gegeven.

Plannen voor 2026

- Alle educatieve projecten voortzetten
 - Aandacht en (digitale) middelen voor (creatieve) schrijfvaardigheid genereren
 - Vertaling naar de andere dialecten van het Limburgs
 - Aandacht en middelen voor tolkenopleiding genereren
 - Gesprekspartner voor de implementatie van het provinciaal taalbeleidsplan, met focus op 't Hoes veur 't Limburgs
 - Uitrol professionalisering en nascholing docenten Lt2 en 3M
 - Presentatie van resultaten van het onderzoek naar Zjuulke kinderopvang op 9 januari 2026
 - Organisatie van lezingen in samenwerking met 't Hoes veur 't Limburgs en Stichting TaalWiezer:
 - 26 januari Leonie Cornips over in- en exclusie met de Limburgse taal
 - 16 maart Elma Blom over meertalig opgroeien met de Limburgse taal
 - 11 mei Remco Vrinzen en Yuri Michielsen over de formele mogelijkheden met de Limburgse taal
 - in het najaar Goffe Jensma over het belang van literatuur voor de Limburgse taal
 - Blijvende aandacht voor ledenwerving, onder meer door het vergroten van de zichtbaarheid van LTL
 - Een redacteur, of anders correspondent, voor Levende Talen Magazine namens de sectie Limburgs zoeken
 - Vernieuwing van de website
-

Sectie Nederlands

Bestuur

Robert Chamalaun – voorzitter
Cefas van Rossem – secretaris
Rinke Klouwen – penningmeester
Nicolette Schaper – bestuurslid, professionalisering
Ramon Groenendijk – bestuurslid, examens
Hanneke Gerits – bestuurslid, lerarenopleidingen
(afgetreden per ALV 2025)

Het bestuur kwam in 2025 negen keer plenair bijeen.
Er is vijf keer op locatie en vier keer online vergaderd.
Tussentijds vonden regelmatig korte online bijeenkomsten plaats om zaken op elkaar af te stemmen.

Aantal leden

Eerste leden – 1.240
Tweede leden – 265

Acties

Communicatie en zichtbaarheid

We hebben in 2025 negen nieuwsflitsen verstuurd om leden bij de activiteiten van Levende Talen Nederlands (LTN) te betrekken en hen op te roepen actief te worden/zijn. Mensen die deelnamen aan activiteiten en nog geen lid waren, zijn benaderd om alsnog lid te worden. Daarnaast zijn via de sociale media (LinkedIn) activiteiten gedeeld en verspreid.

We hebben de zichtbaarheid van LTN vergroot door aanwezig te zijn bij activiteiten in het land waar actieve (bestuurs)leden en leden van werkgroepen workshops verzorgden, waaronder Dag van Taal, Kunst en Cultuur (Groningen), Neerlandistiek-dagen (Nijmegen), Conferentie NEDwerk (Nijmegen), HSN Conferentie (Tilburg), *Congres Levende Talen* (Ede) en Dag van het Literatuuronderwijs (Leuven).

Ook heeft LTN in 2025 verschillende nieuwe banners laten ontwerpen voor de website lerarennederlands.nl. Deze website wordt vooral tijdens examentijd heel veel bezocht, voor de handreikingen en het examenforum, zowel door leden als niet-leden. We hebben de banners op de website geplaatst om op die manier bezoekers die nog geen lid zijn op te roepen lid te worden van onze vereniging.

Examen

Ook dit jaar is LTN weer bijzonder actief geweest rondom de centrale examens van Nederlands. Voor vmbo-gt, havo en vwo vonden testcorrecties plaats. Net als andere jaren is voor deze testcorrecties de helft van het aantal deelnemende docenten geworven via LTN, de andere helft rechtstreeks via het CvTE. De testcorrecties bleken ook dit jaar weer van meerwaarde: de correctievoorschriften voor het Centraal Examen (CE) op alle niveaus werden door collega's als helder en goed bruikbaar beoordeeld. Het is heel fijn dat leden van onze vereniging op deze manier ook hebben kunnen bijdragen aan een nog beter correctievoorschrift.

Na afloop van het examen vonden voor alle drie de niveaus examenbesprekingen plaats, die tot handreikingen hebben geleid. Dit jaar was de insteek bij de besprekingen op havo en vwo voor het eerst in een 'nieuwe stijl'. De deelnemende leden hebben getracht de gedachtelijn achter de juiste antwoorden van het correctievoorschrift in kaart te brengen voor de collega's in het land, zodat zij op deze manier beter kunnen bepalen of er punten aan een leerlingenantwoord toegekend kunnen worden. Hierdoor is de LTN-handreiking een mooie aanvulling op het correctievoorschrift. Het is heel mooi dat het correctievoorschrift met hulp van docenten tot stand is gekomen en dat we leraren met de handreiking een duiding van het correctievoorschrift hebben kunnen geven, waardoor nakijken dit jaar nog consistentere kon gebeuren. Wij zijn mede hierdoor trots op de drie handreikingen die dit jaar op onze website gepubliceerd zijn.

Daarnaast zijn wij als LTN betrokken geweest bij de vernieuwing van de vakspecifieke regels bij het CE. In nauwe samenwerking met het CvTE hebben de deelnemers aan de examenbesprekingen feedback gegeven op de vernieuwde vakspecifieke regels. Deze nieuwe vakspecifieke regels gaan in vanaf het examen in 2026. Wij denken dat deze herschreven regels voor meer duidelijkheid en eenduidigheid gaan zorgen bij de interpretatie van de regels rondom taal

Ook heeft LTN in maart selectiegesprekken gevoerd om een nieuwe kandidaat voor de vaststellingscommissie vmbo te selecteren. Uiteindelijk heeft LTN een geschikte kandidaat voorgedragen bij het CvTE.

Tot slot vond in oktober het jaarlijkse evaluatiegesprek over het examenjaar 2025 plaats. Tijdens dit gesprek is ook gesproken over hoe docenten om moeten gaan met het registreren van taalfouten. Hierover volgt meer informatie in 2026. LTN, Cito en het CvTE kijken terug op een prettig verlopen examenperiode en een jaar waarin we fijn met elkaar samengewerkt hebben.

Leden van de Werkgroep Examens:

Regina Buijze (vwo)

Jean Luc van Engelen (havo)

Ramon Groenendijk

Mik Leijsius (vwo)

Tjitske Westra (vmbo)

Vakvernieuwing Nederlands

ACTUALISATIE EXAMENPROGRAMMA'S

In 2025 hebben verschillende activiteiten plaatsgevonden die te maken hebben met de vakvernieuwing. In september 2025 zijn de eerste scholen gestart in de beproevingsfase van de nieuwe eindtermen. In aanloop naar de beproevingsfase heeft LTN het hele jaar intensief overleg gehad met SLO, zowel op locatie, als online. Ook is door verschillende leden van de Werkgroep Onderzoek en Didactiek Nederlands (WODN) materiaal ontwikkeld en aangeleverd ten behoeve van deze fase.

In het voorjaar van 2025 verscheen een themanummer van LTM met daarin twee hoofdartikelen over de vakvernieuwing in het schoolvak Nederlands. Deze artikelen zijn geschreven door bestuursleden en actieve leden.

Op initiatief van docent-onderzoekers verenigd in *Vakdidactisch Onderzoek Nederlands in de Klas* (VONK) heeft LTN een special van LTM mogelijk gemaakt. De special stond volledig in het teken van de vakvernieuwing en is verschenen in het najaar van 2025. In negen artikelen deelden docent-onderzoekers (onder wie ook leden van WODN) inzichten uit hun onderzoek die toepasbaar zijn binnen het vernieuwde schoolvak. Alle leden hebben een exemplaar ontvangen, maar de special is ook verstuurd naar de lerarenopleidingen voor de studenten Nederlands.

Op 7 oktober vond de *VONK-inspiratiemiddag* plaats. Tijdens dit online evenement deelden docent-onderzoekers, die ook publiceerden in de LTM-special, hun wetenschappelijk onderbouwde materiaal. De inspiratiemiddag werd georganiseerd door VONK in samenwerking met LTN en de Meesterschaps-teams Nederlands.

In 2024 heeft de WODN op verzoek van LTN een grootschalige veldraadpleging georganiseerd om de nieuwe concepteindtermen voor te leggen aan een grote groep leraren. In 2025 zijn de rapporten over deze veldraadpleging gepubliceerd op de website Didactiek Nederlands. In LTM is een beknopt artikel over de veldraadpleging gepubliceerd. In 2026 worden mede op basis van deze resultaten en artikelen over de vakvernieuwing professionaliseringsactiviteiten opgezet.

REFERENTIEKADER

Parallel aan de beproevingsfase wordt ook gewerkt aan een herziening van het Referentiekader Taal en Rekenen.

LTN is nauw betrokken geweest bij dit proces en heeft hierover verschillende keren overleg gehad met het Ministerie van OCW en SLO gedurende het afgelopen jaar. Dit krijgt een vervolg in 2026.

SUBSIDIE

Het Ministerie van OCW heeft opnieuw een subsidie beschikbaar gesteld voor de implementatie van de nieuwe kerndoelen (en in het verlengde daarvan de vernieuwde examenprogramma's). LTN heeft een aanvraag ingediend. Het doel is om leraren te ondersteunen bij het daadwerkelijk aan de slag gaan met het nieuwe programma voor het schoolvak Nederlands. De looptijd van de subsidie is vijf jaar, met een uitloop van een extra jaar.

Samenwerking met instanties

Er is structureel en incidenteel overleg geweest met het Ministerie van OCW. LTN heeft ook deelgenomen aan de halfjaarlijkse curriculumbijeenkomsten op het ministerie.

KENNISTAFEL EFFECTIEF LEESONDERWIJS

LTN is lid van de Kennistafel Effectief Leesonderwijs. Op verzoek van het Ministerie van OCW heeft de kennistafel onderzocht welke initiatieven er bestaan rond verbetering van taalonderwijs in het kader van een eventueel op te richten Expertisepunt Taal. LTN heeft gesprekken gevoerd om te laten zien dat LTN voor een groot deel al de functie

van expertisepunt vervult. Tijdens het *Congres Levende Talen* zijn het Kwaliteitskader voor leermiddelen en de Kwaliteitswaaier voor effectief leesonderwijs door LTN onder de aandacht gebracht.

TAALUNIE

Sinds 2021 ontvangt LTN een subsidie om infrastructurele kosten te vergoeden die gemoeid zijn met de verduurzaming van de website Didactiek Nederlands en de *repository*. De Taalunie heeft de WODN erkend als vakdidactisch netwerk dat bijdraagt aan de verbetering van het taalonderwijs. Voor 2026 is weer een subsidieverzoek ingediend.

In 2025 zijn bestuursleden van LTN en leden van WODN ook aangesloten bij overleggen met de Taalunie. Tijdens deze overleggen is ook verbinding gelegd met andere organisaties die de doelstellingen van de Taalunie onderschrijven.

LEESEVOLUTIE

LTN is consortiumlid in het project LeesEvolutie. In 2025 heeft LTN opnieuw een vragenlijst uitgezet onder de leden om te inventariseren hoe leraren werken aan leesvaardigheid. Het doel hiervan was om de praktijkbreng van leraren bij het project te betrekken. Ook heeft LTN bijgedragen aan online bijeenkomsten, onder andere over leesvaardigheid en toetsing (juni 2025).

LERAREN ALS LEESBEVORDERAARS IN HET PO EN VO

LTN is consortiumlid in het RAAK/PRO project *Leraren als leesbevorderaars*, dat wil zeggen is beleidspartner en participeert in de resonansgroep. In 2025 is vanuit LTN deelgenomen aan online resonansbijeenkomsten. Ook heeft LTN via de nieuwsflits leden opgeroepen zich te melden om deel te nemen aan focusgroepen, waarbij de onderzoekers in het project in gesprek gaan met leraren die *best practices* willen delen op het gebied van leesbevordering.

SLO

Gedurende het jaar waren er diverse overleggen met SLO, zowel online als op locatie. Naast specifieke bijeenkomsten over de vakvernieuwing zijn steeds ontwikkelingen binnen het schoolvak besproken om waar mogelijk en nodig gezamenlijk op te trekken.

Profielwerkstukprijs

Als onderdeel van hun eindexamen schrijven middelbare scholieren een profielwerkstuk. LTN reikt jaarlijks prijzen uit aan de beste werkstukken binnen het vak Nederlands. We willen hiermee onderzoek naar de Nederlandse taal en literatuur in brede zin op school bevorderen. In 2025 is opnieuw de verkiezing van het beste profielwerkstuk Nederlands georganiseerd. In de periode februari-april 2025 ontvingen wij twee havo- en tien vwo-profielwerkstukken ter beoordeling.

De jury mocht zich onder leiding van Roland de Bonth dit jaar buigen over een flink aantal prachtige profielwerkstukken. Helaas hadden de ingezonden werkstukken op basis van weinig raakvlakken met het vakgebied Nederlands. Voor volgend jaar willen we dus oproepen om ook havo-leerlingen te stimuleren een profielwerkstuk binnen de neerlandistiek in brede zin te schrijven.

De tien profielwerkstukken uit de vwo-leerroute gingen over heel verschillende onderwerpen: BookTok, communicatie & scheiding, het schrijven en bezorgen van een dichtbundel, invloed van literatuur, het ontwikkelen van een kunsttaal, het ontwikkelen van korte verhalen als middel tegen ontlezing, taaltics, tweetaligheid en taalverwerving, verpakkingsteksten en voornamenattitudes. Bij het vergelijken van deze appels en peren heeft de jury gelet op de relatie met ons brede vakgebied, maar ook op originaliteit, taalgebruik, gebruik van bronnen en kwaliteit van het onderzoek. Uiteindelijk vond de jury het profielwerkstuk van Roos Lans en Eefje van de Weerdt (Montessoricollege Nijmegen, onder begeleiding van Josette Snoeijen) het best.

Roos en Eefje gaven een heel eigen draai aan hun profielwerkstuk: het was geen traditioneel onderzoeksverslag met een

kop en een staart, maar een luchtige website vol blogs, filmpjes en interviews waar je als lezer zelf je weg in moet vinden. Stopwoordjes als 'euh', 'soort van', 'eigenlijk' en 'zeg maar' staan centraal: wat is de rol van zulke woordjes in de Nederlandse taal? Roos en Eefje wisselen eigen observaties af met inzichten uit de literatuur en toelichtingen van taalkundigen. De multimediale opzet van 'TaalTics' is verfrissend en laat zien dat je over taalkundig onderzoek ook op een speelse en toegankelijke manier kunt communiceren. Opvallend was het interview dat deze leerlingen gehouden hebben met Marc van Oostendorp waarin zij niet alleen informeerden naar taaltics, maar deze ook telden bij hun gesprekspartner.

Leden van de Werkgroep Profielwerkstukprijs

Roland de Bonth

Herma van den Brand

Kristel Doreleijers

Margot van Houwelingen-Hoebink

Peter Neyssen

Cefas van Rossem

Professionalisering

Om voor de pijler professionalisering de continuïteit te kunnen waarborgen is er een werkgroep professionalisering

actief met een flexibele schil. Binnen deze werkgroep zijn leraren en studenten vanuit verschillende sectoren (po, vmbo, havo, vwo, mbo en hbo) vertegenwoordigd.

Voor deze flexibele schil is gekozen om aan te kunnen sluiten bij trends en actuele onderwijsontwikkelingen. Daarnaast biedt deze constructie leden van LTN de gelegenheid om deel te nemen aan projecten waarbij ondersteunende expertise gewenst is. De werkgroep wordt aangestuurd en begeleid door Nicolette Schaper.

Het afgelopen jaar zijn vanuit de werkgroep verschillende activiteiten verricht.

- **LTN EXCLUSIEF**

In 2025 vond twee keer een LTN EXCLUSIEF plaats. In de eerste editie stond de beoordeling van literatuuorgesprekken centraal. Tijdens de tweede editie ging het over de vraag hoe je op school een leescultuur kunt bevorderen. Beide evenementen vonden plaats op een middelbare school, respectievelijk in Nijmegen en Veghel.

- **ADVIES NIEUWE TAALEISEN MBO**

Op verzoek van de Directie MBO van het Ministerie van OCW heeft LTN een bijeenkomst georganiseerd voor leden die in het mbo werkzaam zijn. Tijdens deze bijeenkomst is gesproken over de nieuwe taaleisen in het mbo. Met hulp van een groep betrokken leden is er een zienswijze geformuleerd op het Adviesrapport Expertgroep Nieuwe taaleisen in het mbo. Deze zienswijze is ook ingediend bij het ministerie. Het is goed om te zien dat betrokken leden uit het mbo mee willen denken over het vak Nederlands in het mbo.

- **AANSLUITING NETWERKEN**

Door aan te sluiten bij diverse landelijke en regionale netwerken is ook in 2025 getracht aan te sluiten op de actuele onderwijs- en professionaliseringsontwikkelingen. Zo hebben leden van het bestuur namens LTN deelgenomen aan bijeenkomsten of feedbacksessies gericht op de basisvaardigheden taal. Daarnaast heeft Nicolette Schaper zitting genomen in de advieskring voor de herijking van het leergebied Nederlands met betrekking tot de kennisbases van de pabo. Op deze wijze houdt LTN zicht op de landelijke onderwijsontwikkelingen en waarborgen wij de actuele informatieverstrekking naar onze leden.

De door LTN-professionalisering aangedragen workshops voor het congres van Levende Talen droegen eveneens bij aan het professionaliseringsaanbod voor onze leden.

- **WERKGROEP MONDELINGE TAALVAARDIGHEID (WMT)**

Wat doet WMT?

De WMT heeft als doel om kennis, vaardigheden en attitude met betrekking tot mondelinge taalvaardigheid te bundelen en te delen met de leden van LTN, het onderwijs en hieraan gerelateerde organisaties. De werkgroep beoogt niet alleen een informerende rol te vervullen, maar hoopt ook op het gebied van advisering en professionalisering een waardevolle bijdrage te leveren.

In 2025 heeft de werkgroep onder leiding van Nicolette Schaper plannen ontwikkeld om in 2026 leraren te ondersteunen met materialen, onderzoek en literatuur op het gebied van mondelinge taalvaardigheid.

Leden van de Werkgroep Mondelinge Taalvaardigheid

Hans Goosen

Myrthe Gosen

Frans Hiddink

Nicolette Schaper

- **NASCHOLINGSKALENDER**

Om voor onze leden inzichtelijk te maken wat de landelijke nascholingsmogelijkheden en data met betrekking tot professionalisering zijn, is in 2022 de nascholingskalender in het leven geroepen. Ook afgelopen jaar vonden steeds meer aanbieders van interessante activiteiten de weg naar LTN. De nascholingskalender is daarmee een waardevol initiatief gebleken.

- **CERTIFICATEN VOOR GOEDE LEERLINGEN**

Na afloop van de examenperiode heeft LTN leden de mogelijkheid gegeven kosteloos een certificaat aan te vragen voor leerlingen die een uitzonderlijk goede prestatie hadden geleverd voor het vak Nederlands. Er zijn 23 certificaten verstuurd. Voor een eerste keer vinden we dit een mooi resultaat. Komend jaar krijgt dit initiatief een vervolg.

Werkgroep Onderzoek Didactiek Nederlands (WODN)

- **WAT DOEN WODN?**

In opdracht van LTN draagt WODN zorg voor de verspreiding van wetenschappelijke kennis over didactisch onderzoek in Nederland en daarbuiten. De WODN bestaat uit docenten Nederlands, vakdidactici Nederlands aan hbo- en wo-lerarenopleidingen, medewerkers uit de educatieve infrastructuur (o.a. Cito, SLO), vakwetenschappers en promovendi.

De publicaties van WODN zijn open access en worden in Nederland en Vlaanderen gebruikt in lerarenopleidingen. Het netwerk rond WODN bestaat uit ca. 180 auteurs, onder wie ook Vlaamse.

Leden van de Werkgroep Onderzoek en Didactiek Nederlands
(de leden met een asterisk waren lid tot 01-09-2025):

Linda Ackermans
Marjolein Feddema*
Iris Hoogendoorn*
Martijn Koek
Nienke Nagelmaeker
Lislore van Ockenburg
Sonja van Overmeeren*
Anouk ten Peze*
Jocelijnn Pleumeekers
Nellianne van Schaik*
Nicolette Schaper*
Anna van Strien

De WODN ontplooiëde in 2025 de volgende activiteiten ter ondersteuning van de vakdidactiek:

- NETWERKVORMING

Samen met de Taalunie verkende WODN (in afstemming met LTN) of nieuwe Vlaams-Nederlandse samenwerkingen mogelijk zijn. In september bezochten WODN-leden de Laatzomerconferentie van de Vlaamse zusterorganisatie NDN en vond kennisuitwisseling plaats. De ambitie is deze uitwisseling te concretiseren, onder meer via publicaties op de website Didactiek Nederlands.

- VERBINDING ONDERZOEK-ONDERWIJSPRAKTIJK

De reeks Het Schoolvak Nederlands Onderzocht is beëindigd. WODN verzorgde jarenlang voor de Taalunie een jaarlijkse bijdrage aan de digitale publicatie van vakdidactisch onderzoek (voortgezet onderwijs). Vanwege dalende bezoekersaantallen en herverdeling van beschikbare fondsen is besloten de database vanaf 2026 niet langer aan te vullen met het onderzoek van het afgelopen jaar. De database wordt wel minimaal negen jaar ondersteund.

- SCHOLING

WODN-leden leverden in 2025 bijdragen aan diverse scholingsactiviteiten. Daarnaast vond in maart 2025 het Zo Kan Het Ook Concours en Festival plaats in Den Bosch, waar leraren zelf-ontwikkeld en geïntegreerd lesmateriaal presenteerden op basis van de concept-eindtermen. WODN-leden waren in de ontwikkelfase actief betrokken bij begeleiding.

- NEDERLANDS IN HET KLEIN

De Radboud Universiteit voert een plan uit om twee boekjes per jaar uit te geven over vakinhoudelijke onderwerpen uit de Neerlandistiek, voor docenten en studenten. De boekjes worden voorzien van lesvoorbeelden: de WODN is uitgenodigd om in die lessen te voorzien. Rond de eerste uitgave – Van der Sijs, N. (2025). *Dijt onze woordenschat alsmaar uit? Over opbouw en geschiedenis van de Nederlandse woordenschat*. Radboud University Press – verschenen drie bijdragen aan de rubriek Zo kan het Ook.

Leden van de redactie van de website Didactiek Nederlands

Hoofdredeactoren

Dr. K. Doreleijers	Meertens Instituut (KNAW)	Taalwetenschap
Dr. G. Rijlaarsdam	Universiteit van Amsterdam	Taalbeheersing
Dr. R. van Keulen	Radboud Universiteit	Literatuurwetenschap
N. Nagelmaeker MA	Inspectie van het Onderwijs	Zo kan het ook

Redacteuren

Dr. S. Bax	Universiteit Leiden	Literatuurwetenschap
Dr. Y. Desplenter	Universiteit Gent	Literatuurwetenschap
Dr. B. Oben	Katholieke Universiteit Leuven	Literatuurwetenschap
Dr. Y. van Dijk	Universiteit Leiden	Literatuurwetenschap
Drs. W. Groeneweg	Emerita	Taalbeheersing
Dr. L. Holdinga	Rijksuniversiteit Groningen	Taalbeheersing
Dr. L. van Ockenburg	School voor VO/UvA	Taalbeheersing
Dr. J. Vandeckerkhoven	Emeritus	Taalbeheersing
Dr. S. Bernolet	Universiteit Antwerpen	Taalbeheersing/Taalwetenschap
Dr. R. de Bonth	Instituut voor de Nederlandse taal	Taalwetenschap
Dr. M. van Oostendorp	Radboud Universiteit	Taalwetenschap
M. Zijnga-Schenau MA	Hogeschool Windesheim	Taalwetenschap
M. Feddema MA		Webredactie en -beheer
Dr. L. Ackermans	Radboud Universiteit	Zo kan het ook
Dr. M. Koek	Hogeschool van Amsterdam	Zo kan het ook
A. van Strien MA	Hogeschool van Amsterdam	Zo kan het ook

- WEBSITE DIDACTIEK NEDERLANDS

In 2025 is het aantal publicaties op de website Didactiek Nederlands uitgebreid met 28 nieuwe lemma's in het Levende Handboek Vakdidactiek, 4 bijdragen in De Kwestie (opinie), en 3 bijdragen in Zo kan het ook! (lesinspiraties op basis van onderzoek). Per werkdag trekt de website didactiek-nederlands.nl ca. 600 unieke bezoekers; dat aantal neemt toe. In 2025 telden we 77.000 bezoekers (5% meer dan 2024).

Taal als basis

Het project 'Taal als basis' is het vervolgproject op 'Na PISA de Lente' in het kader van de basisvaardigheden en richt zich op landelijke disseminatie van het in 'Na PISA de Lente' ontwikkelde materiaal gericht op het verbeteren van het leesonderwijs in de onderbouw van het voortgezet onderwijs

(12-15 jaar). Daarvoor zetten we het reeds ontwikkelde onderwijsmateriaal om in (online en offline) workshops over lezen en dat vullen we aan met workshops over schrijven, formuleren en fictie lezen. Ook ontwikkelen we schoolspecifieke trajecten en trajecten rondom het leren praktijkgericht ontwerponderzoek uitvoeren op school voor vakgroepen Nederlands en zaakvakken.

De volgende activiteiten zijn verricht binnen het project 'Taal als basis':

- In de zomer van 2025 zijn op twee verschillende scholen complete scholingstrajecten afgerond (duur: een schooljaar).
- Einde voorjaar 2025 werd de werving gestart voor een professionele leergemeenschap van coördinatoren of 'trekkers' van taalbeleid. Negen scholen gingen begin oktober 2025 van start.

- In het najaar van 2025 voerden we op drie scholen scholingen uit voor het hele schoolteam (variërend van 25 tot 150 deelnemers). In die trajecten ontwikkelen docenten van die scholen samen met docent-experts, vakdidactici en vakwetenschappers onderwijsleesmateriaal op maat van de school voor in het kader van basisvaardigheden en taalbeleid.
- In het voorjaar van 2025 analyseerde het team Taal als basis op uitnodiging van een uitgever schooluitgaven voor de vakken aardrijkskunde, geschiedenis en biologie met het oog op optimaliseren van begripsprocessen, en verzorgde een webinar voor docenten aardrijkskunde.

Leden van het team Taal als basis:

M. de Bruijne MA	Hogeschool Rotterdam
Dr. G. Rijlaarsdam	Universiteit van Amsterdam
F. Meesters MA	Fontys
Drs. Y. Meindersma	Vrije Universiteit
Drs. H. Vellekoop	Windesheim
R. Menke MA	Christelijk Lyceum Delft
Dr. L. Holdinga	Universiteit van Amsterdam/RUG

Plannen voor 2026

Vernieuwen website

Het komende jaar worden de websites lerarennederlands.nl/ en didactieknederlands.nl/ vernieuwd. Het doel is om informatie makkelijker vindbaar te maken. Ook zal het materiaal dat in de beproevingsfase is ontwikkeld, beschikbaar gesteld worden via een gebruikersvriendelijke database en zal het materiaal van didactische toelichting worden voorzien.

Uiteraard blijft al het materiaal, waaronder het Levende Handboek Vakdidactiek, de rubrieken *Zo kan het ook* en *De Kwestie*, en de archieven van de Taalunie gratis toegankelijk.

Herpositionering WODN

In 2025 heeft de Werkgroep Onderzoek Didactiek Nederlands (WODN) een overgangsfase doorgemaakt. Oprichter en voorzitter, Gert Rijlaarsdam, heeft zijn functie neergelegd. Ook enkele leden hebben vanwege tijdgebrek de werkgroep

verlaten. Als gevolg hiervan is een herpositionering en een hernieuwde focus op de kernopdracht als brug tussen wetenschap en onderwijspraktijk nodig. De activiteiten in 2025 laten zien dat WODN een relevante rol speelt in netwerkvorming, kennisdeling via publicatiekanalen en professionaliseringsactiviteiten. Tegelijkertijd zijn er duidelijke organisatorische aandachtspunten rond capaciteit, rolverdeling en beheer van communicatie- en publicatiekanalen. In 2026 wordt verder ingezet op een toekomstbestendige werkwijze die beter aansluit bij actuele vragen uit het onderwijsveld.

Nascholingsactiviteiten

In 2024 heeft LTN een veldraadpleging uitgevoerd onder docenten om te inventariseren waar hun nascholingsbehoefte ligt. In nauwe samenwerking met lerarenopleidingen en universiteiten zullen komend jaar nieuwe scholings- en professionaliseringsactiviteiten worden aangeboden. De subsidie van het Ministerie van OCW biedt ons extra mogelijkheden.

Profielwerkstuk

Komend jaar wil LTN leraren stimuleren om profielwerkstukken in te sturen die écht iets met het vak Nederlands te maken hebben. Denk hierbij aan onderwerpen die te maken hebben met Nederlandse letterkunde, taalkunde en taalbeheersing. Ook vinden we dat het materiaal dat onderzocht wordt Nederlandstalig moet zijn of gerelateerd aan onze meertalige samenleving. Om leerlingen te enthousiasmeren een profielwerkstuk bij Nederlands te schrijven zullen posters ontwikkeld worden die leden in de klas kunnen ophangen. Deze posters kunnen ook een stimulans zijn voor leerlingen om te kiezen voor een studie Nederlands.

Vervolg certificaten voor goede leerlingen

Leerlingen hoeven niet per se een bepaald eindcijfer te hebben behaald; het gaat dan om leerlingen die de docent wil belonen omdat zij volgens de docent een uitzonderlijke prestatie hebben geleverd voor het vak Nederlands.

Sectie Nederlandse Gebarentaal

Bestuur

Gera Vonk-Huisjes – voorzitter
Marijke Scheffener – secretaris
Adde Woest – penningmeester
Frouke Brouwer – algemeen bestuurslid

In 2025 heeft gelukkig iemand zich kandidaat gesteld voor bestuurslid Levende Talen NGT en verder stelden een paar vrijwilligers zich ter beschikking voor de sectie NGT.

Aantal leden

Eerste leden – 55
Tweede leden – 31

Acties

- In 2025 heeft het bestuur negen keer vergaderingen belegd. Op 12 april vond de ALV in Utrecht plaats. Namens LT NGT waren Gera Vonk-Huisjes en Adde Woest vertegenwoordigd bij deze vergadering. Daarna vond de ALV van de sectie NGT plaats. De vergadering is goed verlopen. Het is echter jammer dat er weinig leden aanwezig waren vanwege de voorleeswedstrijd die diezelfde dag in Amersfoort georganiseerd werd.
- De Nederlandse Gebarentaal is sinds 1 juli 2021 een officiële taal. Het vak Nederlandse Gebarentaal wordt echter nog niet als taalvak en/of keuzevak gegeven op reguliere scholen. Nadat het project Vakvernieuwing (als doel in elke klaslokaal) tot stand is gekomen, bundelen het Nederlandse Gebarentaal, docent Nienke Fluitman (vervaardiger van de leerdoel Gebarentaal in elke klaslokaal), TYD en LT NGT hun krachten voor een project met als enige doel het lesgeven in Gebarentaal op elke reguliere school in Nederland.
- Gebarentaal in elk klaslokaal (in samenwerking met het Nederlandse Gebarentaalcentrum, TYD en Nienke Fluitman) gaat werkboeken herzien. Er is een convenant getekend voor de samenwerking. Dit jaar waren we aanwezig bij meerdere bijeenkomsten (fysiek en vooral online) over de samenwerking en de taakverdelingen voor de toekomst.
- Said Jamal Alyass heeft zesmaal een feedback-/interview-bijeenkomst over een pilot voor leraren/studenten van de Hogeschool Utrecht georganiseerd. Het doel was kennis te delen over didactiek NGT en het professionaliseringsplan, nieuwe kennis te verstrekken en vaardigheden op te doen.
- Op 10 juni werd de alumnidag voor docenten, tolken en schrijftolken door Hogeschool Utrecht Instituut voor Communicatie en Gebarentaal (ICG) georganiseerd. De opzet was elkaar te ontmoeten en kennis uit te wisselen. De onderwerpen waren onderwijsinnovatie bij HU ICG en ethische en taalideologische vraagstukken per beroepsgroep. Marijke Scheffener werd voor het panelgesprek gevraagd om gesprekken met de deelnemers te houden over hun ervaringen met NGT. Deze bijeenkomst was geslaagd te noemen.
- De sectie NGT heeft niet alleen eigen website en Facebook-pagina, maar ook een eigen LinkedIn-account. De sectie NGT zal meer aandacht aan LinkedIn besteden en zo activiteiten vanuit ons netwerk nog bekender maken en de banden met andere belangrijke organisaties verstevigen. Bestuurslid Frouke Brouwer is er druk mee bezig om de PR te optimaliseren via alle socialemediakanalen, waaronder LinkedIn en Facebook.

Uitgelicht

Op 6 september 2025 was er een symposium in Rotterdam, het 4e symposium over de toekomst van ons vak en onze docenten. Er waren ongeveer 50 deelnemers aanwezig.

De sprekers waren:

- Floris Roelofsen, professor aan het Instituut voor Logica, Taal en Informatica, Universiteit van Amsterdam en organisator van het project SignLab. Hij legde uit dat de ontwikkelingen op het gebied van kunstmatige intelligentie helpen om nieuwe taalkundige inzichten te verkrijgen en om praktische toepassingen te ontwikkelen voor gebruikers en leerders van gebarentaal.
- Nienke Fluitman, oprichter van Gebarentaal in elk klaslokaal. Zij vertelde over haar project en haar doel en droom om gebarentaal in elke school te verspreiden.
- dr. Roland Pfau, van de Capaciteitsgroep Taalwetenschap van de faculteit Geesteswetenschappen, Universiteit van Amsterdam. Hij vertelde over zijn onderzoek, samen met Vivianne Joosten, naar de betekenis van het gebaar GEVEN in de Nederlandse Gebarentaal, van concreet naar abstract.
- Yvette Schreurs, docent bij het ICG van de Hogeschool Utrecht. Zij gaf een toelichting over het vernieuwde *Entrustable Professional Activity* (EPA) curriculum ICG binnen het Hogeschool Utrecht IVGT en Deafstudies.

Tussendoor vertelde Said Jamal over zijn feedbackbijeenkomsten en interviews voor docenten NGT die er op het programma staan om de professionaliteit van docenten NGT te verhogen en verbeteren.

Plannen voor 2026

- Voorlichtingsbijeenkomst organiseren voor nog-niet-afgestudeerde NGT-docenten en pas geslaagde docenten van het ICG van de Hogeschool Utrecht.
- Twee workshops organiseren
- Algemene Ledenvergadering van de sectie NGT
- Nieuwe bestuursleden werven
- Het project Vakvernieuwing NGT publiceren en bekendmaken dat de lagere scholen in heel Nederland gebarentaal als vak kunnen aanbieden
- In samenwerking met het Nederlandse Gebarentaalcentrum en de organisatie TYD het werkboek/lesmateriaal NGT in elk klaslokaal evalueren en bespreken
- 5e symposium van de sectie NGT organiseren

Sectie Nedersaksisch

Bestuur

Mirjam Günther – voorzitter
Jordi Jager – vice-voorzitter
Susanne Braamburg – secretaris (per 4 april 2025)
Cato Piek – penningmeester (tot 4 april 2025 secretaris, per 4 april 2025 penningmeester)
Ellen Peters – penningmeester (tot 4 april 2025)
Fieke Gosselaar – algemeen bestuurslid
Héleen Bulthuis – algemeen bestuurslid (tot 27 mei 2025)

Aantal leden

Eerste leden – 24
Tweede leden – 27

Acties

- Een bijdrage aan LTM nummer 3 in samenwerking met LT Fries en Limburgs, getiteld 'Lerarenprofessionalisering bij Fries, Limburgs en Nedersaksisch' (<https://lt-tijdschriften.nl/ojs/index.php/ltn/article/view/2472/2020>).
- Studiemiddag/ALV bij de Overijsselacademie in Zwolle op 4 april 2025: bijeenkomst met leden en overige geïnteresseerden waarin de jaarlijkse ALV is gehouden en de sectie een inspiratiesessie 'Nedersaksisch in 't onderwijs' hield met drie interessante presentaties over onderwijs toepassingen van Nedersaksisch.
- Deelname *Congres Levende Talen 2025* op 14 november 2025: de sectie was aanwezig met een stand, organiseerde de workshop 'Meertaligheid als kans! Taaldiversiteit, kansen, gelijkheid en handvatten voor Nedersaksisch in de les' en heeft samen met LT Engels, Spaans, Italiaans, Frans, Duits, Papiaments, Limburgs en Fries de workshop 'Jong geleerd is oud gedaan!' verzorgd.

- Afronding van nascholingscursus Klasse Nedersaksisch: ontwikkeling van een nascholingscursus gericht op lesgeven in streektaal in het po, bedoeld voor heel het Nedersaksisch gebied.
- Communicatie
 - Nedersaksisch lesmateriaal op de website van de sectie, www.ltnedersaksisch.nl, is aangevuld.
 - Er werden nieuwsbrieven verzonden naar de leden met activiteiten, informatie en updates rondom het Nedersaksisch.
 - Er werden LinkedIn-posts geplaatst over de activiteiten van de sectie.

Uitgelicht

De highlight van 2025 is de afronding van de nascholingscursus Klasse Nedersaksisch. Het doel van Klasse Nedersaksisch is om leerkrachten in het basisonderwijs te voorzien van handvatten om streektaal in de klas te introduceren. De deelnemende leerkrachten leren in 6 modules alles over het nut van het inbedden van streektaal in de klas, maken kennis met werkvormen en materialen op het gebied van onder andere lezen, toneel en muziek om hun leerlingen te betrekken bij de taal in hun regio. Op deze manier hopen we dat de drempel die leerkrachten op dit moment ervaren om streektaal in hun onderwijs te betrekken lager wordt. De nascholing is ontwikkeld in samenwerking met het lectoraat Meertaligheid en Geletterdheid van NHL Stenden Hogeschool. De pilot draait van februari tot en met april 2026. Na afloop van de pilot wordt de nascholing gratis beschikbaar gesteld aan alle Nedersaksische streektaalinstellingen.

Plannen voor 2026

- Februari - april 2026: pilot en uitrol Klasse Nedersaksisch.
- Vrijdag 27 maart 2026: studiemiddag met LT Frysk en Limburgs, om van elkaar te leren en nieuwe mogelijkheden en plannen te ontwikkelen voor streektaal in het onderwijs in Nederland.
- Vrijdag 13 november 2026: deelname aan *Congres Levende Talen*, met nieuwe workshops en een stand om de zichtbaarheid van onze sectie en de streektaal in Nederland te vergroten.

Sectie Papiaments

Bestuur

Wyrnus Pikeur – voorzitter
Mazarella Jansen – secretaris
Sherwin Burke – penningmeester
Jeroen Heuvel – algemeen bestuurslid
Margriet Leest – algemeen bestuurslid
Bart van Donselaar – algemeen bestuurslid
Judith Richters – algemeen bestuurslid

Aantal leden

Eerste leden – 14
Tweede leden – 10

Acties

In 2025 zijn er drie online algemene ledenvergaderingen van de sectie geweest om een nieuw bestuur te vormen van de sectie. In de derde ledenvergadering (op 12 april, de dag van de ALV van de hele vereniging) is een nieuw bestuur benoemd: naast een nieuwe voorzitter, secretaris en penningmeester zijn er nog vier algemene bestuursleden benoemd. Hiermee zitten in het bestuur ook personen die het geluid van elk van de ABC-eilanden kunnen laten horen. Tijdens deze vergadering zijn ook de belangrijkste taken verdeeld. Na de benoeming van het nieuwe bestuur zijn er in 2025 nog drie online bestuursvergaderingen geweest, waarin bekeken is welke prioriteiten het nieuwe bestuur voor de komende bestuursperiode gaat stellen. Gezien de samenstelling van het bestuur en de huidige discussies (zowel in Nederland als op de eilanden zelf) over de positie van het Papiaments op de eilanden, ligt het in de lijn der verwachting dat de aandacht

nu meer op het onderwijs op de eilanden gericht zal zijn dan op het onderwijs in Nederland. Natuurlijk blijft het bestuur de ontwikkelingen in Nederland scherp volgen.

Uitgelicht

Een van de belangrijkste onderwerpen in 2025 was de discussie over de positie van het Papiaments op Bonaire, in het licht van de erkenning van het Papiaments onder deel III van het Europees Handvest voor regionale talen. Ondanks de erkenning van het Papiaments staat het onderwijs in deze taal op Bonaire flink onder druk.

Plannen voor 2026

- De website van de sectie Papiaments herzien
- De samenwerking opzoeken met de werkgroep Positie Papiamentu op Bonaire, de Akademia di Papiamentu op Bonaire en stichting SPLIKA in Nederland
- Een schaduwrapportage opstellen voor de commissie die vanuit het Europees Handvest een audit komt doen voor het Papiaments op Bonaire
- Contact opnemen met het op te richten Instituut voor Papiamentu op Bonaire
- Bespreking van de reorganisatie van de Dividivi's gerelateerd aan de vernieuwde focus van de sectie
- Samenwerking zoeken met de andere Levende Talen-secties voor minderheidstalen
- Ledenwerving

Sectie Pools

Bestuur

Elżbieta Niemczuk-Weiss – voorzitter
 Dr. Teresa Jaskólska-Schothuis – penningmeester
 Karolina Eckardt – waarnemend lid van het implementatieprogramma voor de Poolse taal
 Vacature – vicevoorzitter
 Vacature – secretaris
 Vacature – lid, sociale media

Aantal leden

Eerste leden – 9
 Tweede leden – 5

Acties

- Op 6 april werd voor de 24e keer de Poolse kinderpoëziewedstrijd Wierszowisko voor alle Poolse scholen behorende tot het Forum Poolse Scholen in Nederland georganiseerd. Levende Talen Pools (LTP) nam deel aan de jury en kende de prijs van LTP toe.
- Op 25 september werd het 55-jarig jubileum van de polonistiek aan de Universiteit van Amsterdam gevierd in de Dominicuskerk in Amsterdam, in samenwerking met de Slavistiek UvA, de Poolse ambassade en uitgeverij Pegasus.
- De voorzitter Elżbieta Niemczuk-Weiss verzorgde een

presentatie over de geschiedenis en de rol van de Amsterdamse polonistiek en LTP bij de ontwikkeling van het Poolse onderwijs in Nederland tijdens de 30e jubileumviering van het Forum van Poolse Scholen in Nederland op 4 en 5 oktober, een belangrijke gebeurtenis voor het Poolse onderwijs in Nederland.

- In november en december waren de voorbereidingen voor het 5-jarig project 'Implementatie van Pools als keuzevak in het voortgezet onderwijs in het Nederlandse onderwijssysteem', in samenwerking met het KREDA-onderwijscentrum, het Forum van Poolse Scholen in Nederland en de Poolse ambassade. LTP was betrokken bij de oprichting van het Ontwikkelingsteam Implementatie Poolse Taal, samen met de bovengenoemde organisaties.
- Daarnaast vonden de nodige vergaderingen van het sectiebestuur plaats en waren er contacten met de Poolse ambassade, de Slavistiek UvA en het Forum Poolse Scholen in Nederland.

Uitgelicht

De organisatie van het 55-jarig bestaan van Poolse studies aan de UvA in samenwerking met UvA en de Poolse ambassade was een hoogtepunt in 2025. Het was een geweldig gala

met een reeks korte lezingen door de internationale sprekers en met muzikale omlijsting verzorgd door een experimentele violiste. Dit evenement was bedoeld voor studenten, alumni, leraren Pools en vertalers. Het was ook het officiële afscheid van Elżbieta Niemczuk-Weiss, de voorzitter van LTP, die de Gloria Artis-medaille van de Poolse ambassadeur voor het promoten van de Poolse taal en cultuur in het buitenland ontving. Het werd een zeer effectieve reclame voor de sectie Pools en Levende Talen.

Daarnaast willen we de intensieve voorbereidingen en plannen uitlichten voor het 5-jarig project 'Implementatie van Pools als keuzevak in het voortgezet onderwijs in het Nederlandse onderwijssysteem', waarvoor we samenwerken met het KREDA-onderwijscentrum, het Forum van Poolse Scholen in Nederland en de Poolse ambassade. Twee leden van het sectiebestuur sloten zich aan bij het implementatieteam. Er werden talrijke bijeenkomsten gehouden en contacten gelegd met vertegenwoordigers van instellingen in Nederland en Polen. De uitvoering van dit project biedt de mogelijkheid om de activiteiten van onze sectie te vergroten, opent deuren voor Poolse docenten om in Nederlandse scholen te werken en draagt bij aan de popularisering van de Poolse taal in Nederland.

Plannen voor 2026

- januari: aanvullende verkiezingen voor het sectiebestuur en een nieuwe taakverdeling
- januari-februari: werkzaamheden aan de bijgewerkte versie van de sectiestatuten
- februari-april: reorganisatie en online beschikbaarheid van sectiedocumenten door een nieuwe secretaris en een sectiebestuurslid dat verantwoordelijk is voor media
- februari-maart: voorbereiding voor de Algemene Ledenvergadering in april
- mei-november: organisatie van de 14e vertaalwedstrijd voor Poolse literatuur in samenwerking met de UvA en de Poolse ambassade. Dit omvat het samenstellen van de jury, de coördinatie van hun werk, het contacteren van deelnemers en de organisatie van het slotgala.
- Het hele jaar: intensieve activiteiten in het kader van het project 'Implementatie van Pools als keuzevak in het voortgezet onderwijs'. Uitvoering van de eerste fase van het 5-jarige programma. Mede-organisatie van een conferentie voor docenten van Nederlandse scholen en onderwijsinstellingen. Enquêtes onder ouders en scholen. Contacten met parlementsleden, de ambassade en beide ministeries van onderwijs.

Sectie Russisch

Bestuur

Geramé Wouters – voorzitter, nascholing, redacteur LTM, website, Курьер (nieuwsbrief), PR

Christine Gardner – secretaris, penningmeester a.i., vertalen, contacten met Maprjal (bevroren)

Jeanette Bron – algemeen bestuurslid, heritage speakers, vo en staatsexamens

Vacature – penningmeester

Vacature – algemeen bestuurslid, internationale contacten, contactpersoon ho/wo

We hopen in het komende jaar nieuwe bestuursleden en nieuwe leden te mogen verwelkomen.

Aantal leden

Eerste leden – 26

Tweede leden – 13

Acties

- De populaire Studiedag Levende Talen Russisch kon in 2025 helaas geen doorgang vinden. LT Russisch was in het voorjaar voortvarend aan de slag gegaan met de inhoudelijke invulling van de dag, maar moesten de organisatie staken toen bleek dat onze gastheer, de Universiteit Leiden, wegens bezuinigingen alle gebouwen op zaterdag had gesloten.
- De jaarlijkse vertaalwedstrijd Russisch-Nederlands had door het wegvallen van de Studiedag geen podium meer en heeft daarom in 2025 niet plaatsgevonden.
- Na een uitgebreid traject voor het ontwikkelen van nieuwe examenprogramma's (2022-2024) zijn in maart 2025 – onder de nieuwe naam 'Compact' – de conceptexamenprogramma's 'Russisch compact havo' en 'Russisch compact vwo' gepubliceerd. Hiermee is het pakket aan conceptexamenprogramma's Russisch compleet. LT Russisch is vanaf het begin betrokken bij het vakvernieuwingproces.
- In september 2025 is de Syllabuscommissie voor Arabisch-Russisch-Turks (ART) van start gegaan met het schrijven van een toelichting op de syllabi voor deze talen onder leiding

van SLO. Door middel van specificaties bij de nieuwe eindtermen schept de Syllabuscommissie meer duidelijkheid voor toetsmakers en docenten over de inhoud en vorm van het centraal examen. De commissieleden voor Russisch zijn docenten van het Lyceum Schravenlant te Schiedam en van het Praedinius Gymnasium te Groningen.

- LT Russisch was in september vertegenwoordigd bij de conferentie die jaarlijks wordt georganiseerd door de *Russia & Eastern Europe Knowledge Alliance* (REKA) van Clingendael. De conferentie heeft als doel dat experts, beleidsmakers, ondernemers, journalisten en studenten met elkaar in gesprek gaan over de laatste ontwikkelingen in en om Oost-Europa.
- De publicatie van het *Tijdschrift voor Slavische Literatuur* (TSL) is na honderd afleveringen in oktober 2025 gestaakt. Daarmee is er een einde gekomen aan de samenwerking met LT Russisch: de winnaars van onze jaarlijkse Vertaalwedstrijd Russisch-Nederlands konden hun winnende vertaling van de vertaalopgave in dit tijdschrift publiceren.
- De website is in 2025 niet geüpdatet. De Nieuwsflits Kur'er is in 2025 niet verschenen.

Uitgelicht

Na afloop van het Centraal Examen Russisch werden de deelnemers van het Praedinius Gymnasium Groningen geïnterviewd door Martijn Schoonenberg van *De Telegraaf*: "Russisch op het vwo opent 'de deur naar andere talen'." Waarom ze voor Russisch hadden gekozen? Eén leerling verveelde zich in de zomervakantie, begon via Duolingo en raakte enthousiast. Bij zijn supermarktbaantje praat hij Russisch met Oekraïense klanten. Een andere leerling zegt dat ze talen leuk vindt en helemaal niets van Russisch afwist. Een derde leerling worstelde met Duits en kon met Russisch, zijn moedertaal, toch voldoen aan de eis van een moderne vreemde taal.

Plannen voor 2026

- De statuten van LT Russisch worden vernieuwd in navolging van het nieuwe statuut van Levende Talen.
- Op 4 maart 2026 organiseert LT Russisch een veldraadpleging ter ondersteuning van de Syllabuscommissie. In de zomer van 2026 zal SLO een tweede versie van de conceptexamenprogramma's Arabische, Russische en Turkse taal en cultuur en een toelichtingsdocument opleveren, na verwerking van feedback van de Syllabuscommissie.
- De tweede versie van de conceptexamenprogramma's Russisch zal met leraren, leerlingen en schoolleiders worden beproefd in schooljaar 2026-2027, samen met de beide conceptexamenprogramma's voor de compacte variant. LT Russisch is voornemens om subsidie aan te vragen voor de beproevingsfase.
- LT Russisch wil met zoveel mogelijk leden aanwezig zijn op de Ledendag van Levende Talen op 11 april en bedenkt daarvoor een passende invulling.
- De sectie organiseert een bijeenkomst voor iedereen die betrokken is bij het onderwijs Russisch in Nederland om de samenwerking te versterken en te bestendigen. LT Russisch wil actief op zoek gaan naar nieuwe docenten Russisch.
- De sectie wil de lerarenopleiding Russisch verder onder de aandacht brengen bij studenten, docenten en lerarenopleidingen, en bij DUO uitzoeken wat ervoor nodig is om diploma's van buitenlandse docenten Russisch te erkennen. Dit biedt de mogelijkheid om met een grotere docentenpool de heritage speakers te begeleiden naar het eindexamen.
- LT Russisch wil contacten leggen met (oud-)studenten Russisch van diverse opleidingen, vooral via de studieverenigingen, en samenwerking zoeken.
- Het bestuur van LT Russisch wordt weer op sterkte gebracht.
- LT Russisch evalueert haar aanwezigheid op sociale media en maakt haar toekomstbestendig.
- De sectie organiseert de jaarlijkse Studiedag Levende Talen Russisch.
- LT Russisch organiseert de achtste Vertaalwedstrijd Russisch-Nederlands en zoekt een nieuw platform voor de publicatie van de winnende vertaling.

Sectie Spaans

Bestuur

María Fernanda Martino Ávila – voorzitter
Blanca Cano González – secretaris en penningmeester
Mónica Lema – algemeen bestuurslid
Edith Oliver Mosqueda – algemeen bestuurslid
Ivonne Lanza – algemeen bestuurslid

Aantal leden

Eerste leden – 122
Tweede leden – 44

Acties

El baúl de los juegos

Online bijeenkomst voor docenten Spaans in het primair onderwijs, georganiseerd in samenwerking met de Werkgroep Spaans op de Basisschool. Deelnemers wisselden praktische lesactiviteiten en digitale werkvormen uit voor het onderwijs van Spaans als vreemde taal en erfgoedtaal. De activiteit vond driemaal plaats in 2025.

Cito-examenbespreking tijdvak 1

Online bijeenkomsten waarin docenten Spaans de centrale examens vmbo, havo en vwo evalueerden. Feedback op inhoud, vraagstelling en correctievoorschriften werd verzameld en gerapporteerd aan het CvTE.

Jornada de español para la clase de niños

Landelijke studiedag voor docenten die Spaans geven aan kinderen, georganiseerd samen met de Werkgroep Spaans op de Basisschool. De studiedag vond plaats bij het Instituto Cervantes in Utrecht en bestond uit een plenaire lezing en praktijkgerichte workshops.

Día del Profesor de Español

Jaarlijkse netwerkbijeenkomst voor docenten Spaans, gericht op professionele uitwisseling en ontmoeting. De editie van 2025 vond plaats in Nijmegen en combineerde culturele activiteiten met onderwijsgerelateerde presentaties.

Plumas al viento

Online lees- en schrijfactiviteit waarbij deelnemers in gesprek gingen met een Spaanstalige auteur en korte creatieve teksten schreven. De eerste editie vond plaats in september 2025 en werd positief ontvangen door de deelnemers.

El genio de la botella

Twee online sessies over de inzet van kunstmatige intelligentie in het onderwijs Spaans. De focus lag op het gebruik van Chat GPT, Copilot en AI-agenten, met aandacht voor didactische mogelijkheden en beperkingen.

Profielwerkstukwedstrijd Spaans

Landelijke wedstrijd voor profielwerkstukken Spaans op havo- en vwo-niveau. Inzendingen werden beoordeeld door een vakjury en bekroond op basis van inhoud, taalgebruik en presentatie.

Platform Spaans Conferentie

Conferentie gericht op kennisdeling en samenwerking rond het vak Spaans. Thema's waren onder meer de maatschappelijke en economische waarde van Spaans en de toekomstpositie van het vak in Nederland.

Actualisatie kerndoelen Spaans

De sectie leverde inhoudelijke feedback op de herziening van de kerndoelen moderne vreemde talen. De input was gericht op communicatievaardigheden, interculturele competenties en het gebruik van authentieke taal.

Actualisatie examenprogramma's Spaans

De sectie werkte samen aan de vernieuwing van het examenprogramma Spaans. Door adviesrondes en feedbacksessies werd input van docenten en experts verwerkt. De eindversie werd in september ter goedkeuring voorgelegd aan de minister van Onderwijs.

Actualisatie examenprogramma's variant 'Elementair'

Bijdrage aan de herziening van het examenprogramma Spaans door deelname aan consultatierondes en feedbacksessies met docenten en experts.

Precorrectie centraal examen Spaans vwo

Bijeenkomst waarin docenten onder geheimhouding het correctievoorschrift van het centraal examen Spaans vwo beoordeelden en verbeterpunten formuleerden.

Plan Basisvaardigheden MVT

De sectie werkte mee aan een project gericht op professionalisering van docenten op het gebied van taal en communicatie, burgerschap en digitale geletterdheid binnen de moderne vreemde talen.

Nieuwsbrief

Verspreiding van een digitale nieuwsbrief met informatie over sectieactiviteiten en vakinhoudelijke ontwikkelingen voor leden van de sectie Spaans. In 2025 verscheen de nieuwsbrief met een kwartaalfrequentie.

Bijdragen aan Levende Talen Magazine

De sectie Spaans leverde in 2025 meerdere bijdragen aan *Levende Talen Magazine* over actuele ontwikkelingen binnen het vak Spaans.

Uitgelicht

Beleidsbijdrage en professionalisering binnen moderne vreemde talen

In 2025 leverde de sectie Spaans een gerichte bijdrage aan twee landelijke trajecten met structurele impact. Binnen Platform Spaans werkte de sectie actief mee aan het rapport *Verbetering van de positie van het Spaans in het Nederlandse onderwijssysteem*, dat uitmondde in een breed gedragen verzoekschrift aan het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW). Daarnaast nam de sectie deel aan het door OCW gesubsidieerde project Basisvaardigheden mvt, waarin modules en bijeenkomsten werden ontwikkeld rond taal en communicatie, burgerschap en digitale geletterdheid. Beide trajecten versterken de positionering en toekomstbestendigheid van Spaans binnen het onderwijs.

Plannen voor 2026

Nationaal Congres Spaans 2026

Organisatie van het *Nationaal Congres Spaans* in maart 2026, met een gevarieerd programma van keynotes, workshops en netwerkmomenten voor docenten Spaans uit verschillende onderwijssectoren.

Online professionaliseringsactiviteiten

Voortzetting van online professionaliseringsactiviteiten voor docenten Spaans, waaronder nieuwe edities van *Plumas al viento* en thematische sessies gericht op didactiek, leesbevordering en digitale ontwikkelingen.

Ledenwerving

Gerichte inzet op het vergroten en activeren van het ledenbestand van de sectie Spaans, met aandacht voor zichtbaarheid, samenwerking en aansluiting bij verschillende onderwijsniveaus.

Communicatie

Voortzetting van de digitale nieuwsbrief met een kwartaalfrequentie, gericht op het informeren en verbinden van leden en het delen van relevante ontwikkelingen binnen het vak Spaans.

Curriculumontwikkeling

Monitoring en inhoudelijke begeleiding van de fase van beproeven van de vernieuwde kerndoelen en examenprogramma's Spaans, in samenwerking met betrokken onderwijsinstellingen.

Samenwerking Platform Spaans

Verdere intensivering van de samenwerking binnen Platform Spaans, met als doel gezamenlijke activiteiten te organiseren en de positie van de Spaanse taal in Nederland te versterken.

Sectie Turks

Bestuur

Mehmet Uz – voorzitter
Canan Gönençay – vicevoorzitter
Catharina Geelen – secretaris en redacteur LTM
Taner Yıldız – penningmeester

Aantal leden

Eerste leden – 21
Tweede leden – 7

Acties

In 2025 richtte de sectie zich op het landelijk bevorderen van het eindexamen Turks. Daarbij werd actief samengewerkt met scholen om hen te informeren over het examenaanbod, de inschrijfmogelijkheden en ondersteunende materialen. Ook werden communicatiestrategieën versterkt, zodat schoolleiders, decanen, ouders en leerlingen beter werden bereikt en het vak Turks zichtbaarder werd binnen het Nederlandse onderwijs.

Daarnaast verkende de sectie samenwerkingsmogelijkheden met maatschappelijke organisaties, culturele instellingen en onderwijsnetwerken en er werd gezocht naar sponsors die het vak en de activiteiten konden ondersteunen.

De sectie organiseerde een lerarendag op 23 november in Rotterdam. De lerarendag werd goed bezocht en wij konden 8 nieuwe leden verwelkomen. Hiermee bouwt de sectie aan een hechter netwerk tussen docenten Turks, wisselen we kennis uit en stimuleert LT Turks de professionalisering van het vak.

Uitgelicht

Eindexamenscholen uitgebreid

In 2025 wist de sectie het aantal scholen dat het eindexamen Turks aanbiedt aanzienlijk uit te breiden. Scholen openden hun deuren zodra zij werden benaderd en toonden bereidheid om het vak op te nemen in hun curriculum. In totaal volgden meer dan honderd leerlingen het eindexamenprogramma,

zowel op scholen als via online platforms. Een belangrijke winst was de samenwerking met het VAVO Deltion Sprint Lyceum, waar meer dan dertig leerlingen het eindexamen Turks volgden. Met deze school werd bovendien een pilot-project gestart om het examenaanbod verder te optimaliseren en samenwerking te continueren.

Plannen voor 2026

Uitbreiding eindexamenscholen

Komend jaar zet de sectie in op verdere uitbreiding van scholen die het eindexamen Turks aanbieden. Hiermee wil de sectie de landelijke spreiding verbeteren en het aantal deelnemende leerlingen verder laten groeien.

Samenwerking SLO – vakvernieuwing en kerndoelen (2026-2027)

De sectie werkt samen met SLO rondom het vakvernieuwingsprogramma en de nieuwe kerndoelen. Doel is dat het vak Turks een structurele plaats krijgt binnen het vo-curriculum, zowel bij het eindexamen als in de onderbouw.

Samenwerking Cito – curriculum en examinering (2026-2027)

Met Cito wordt samengewerkt aan de doorontwikkeling van het curriculum Turks en de examinering. Verwacht wordt dat dit traject bijdraagt aan actualisering, kwaliteitsborging en betere aansluiting tussen onderwijspraktijk en landelijke examens.

Deelname aan ledendag 11 april

De sectie Turks organiseert een ledenvergadering tijdens de ledendag van Levende Talen, waarbij het bestuur leden van de sectie Turks informeert en wensen inventariseert. Daarbij stimuleert de sectie deelname van leden aan genoemde activiteiten en het *Congres Levende Talen*.

Nieuwe onderwijstrajecten voor huidige eindexamenscholen

De sectie wil scholen die momenteel alleen een eindexamenprogramma aanbieden motiveren tot bredere trajecten, bijvoorbeeld onderbouwmodules, keuze-examens en literatuurprojecten, zodat het vak Turks een stabielere plek krijgt binnen de schoolorganisatie.

Culturele samenwerking – literatuur en vertalingen (2026-2027)

Er worden samenwerkingen opgezet met Turkse boekenclubs en vertalers die Turkse literatuur naar het Nederlands brengen. Doel is de zichtbaarheid vergroten en lezingen organiseren die literatuur verbinden met taalonderwijs en identiteit.

Docentennetwerk versterken en Lerarendag eind november

Het komende jaar wordt ingezet op het bouwen van een landelijk docentennetwerk, gericht op kennisdeling, uitwisseling van materiaal, professionalisering en ondersteuning bij vakvernieuwing en examinering. In dat kader viert LT Turks de *Dag van de Leraar* rond 24 november 2026 en wordt de sectie Turks gepromoot.

VERSLAG VAN DE DIENST JURIDISCHE BIJSTAND

Voor de afdeling Juridische bijstand van Levende Talen leek het jaar 2025 rustig te beginnen: er kwamen relatief weinig hulpvragen van de leden binnen. Hier was niet meteen een duidelijke verklaring voor: zijn er geen vragen en dus ook geen juridische problemen – wat op zich prima is – of kunnen de leden de afdeling Juridische bijstand niet goed vinden – wat een probleem op zich zou zijn?

Helaas, of gelukkig (afhankelijk van het gekozen perspectief), is de aanvankelijke achterstand in de loop van het jaar weer ruimschoots ‘goedgemaakt’. Sterker: er zijn meer vragen binnengekomen dan het jaar ervoor. Naast de 7 dossiers waarvan het begin in 2024 lag, zijn er 64 nieuwe vragen binnengekomen. Zo probleemloos is het jaar dus helaas niet verlopen.

Kijkend naar de binnengekomen vragen valt op dat de guurder geworden wind in onderwijsland zijn sporen begint na te laten. Het heeft er alle schijn van dat teruglopende inkomsten en leerling- en studentaantallen voor extra druk en discussie zorgen, gelet op het relatief grote aantal vragen over de inzet, taaktoedeling, werkdruk en inmiddels ook ‘inzet elders’. Het vaak ontbreken van echt duidelijke, niet voor interpretatie vatbare regels maakt dat er ook niet beter op.

Hoewel in aantallen minder groot, passen de vragen over inschaling, promotie, scholing en professionalisering ongetwijfeld ook in het kader van het ‘zuiniger aan willen doen’.

De ‘goede tweede’ in de opsomming zal gelet op nummer 1 niet echt verbazen. Hoewel er niet altijd een (aantoonbaar) causaal verband is aan te wijzen, zorgen stress en werkdruk in het algemeen voor de nodige uitval en de daaruit voortvloeiende onzekerheid – en dus vragen over de juridische positie in geval van ziekte en re-integratie. Ook hier bleken medewerker en leidinggevende (resp. de HR-afdeling) niet altijd op één lijn te zitten.

Een ander weer verder oprukkend fenomeen is de beëindigingsovereenkomst, ook wel vaststellingsovereenkomst genoemd. Waar een regulier ontslag op basis van bedrijfseconomische omstandigheden of persoonlijk functioneren gelet op de strakke regulering maar moeilijk zou kunnen plaatsvinden, wordt vaak het middel van de overeenkomst aangegrepen: in onderling overleg tussen werkgever en werknemer kan van veel regels worden afgeweken. Hoewel zo’n overeenkomst in lang niet alle situaties de meest verstandige keuze is, kan een goed opgestelde vso in sommige gevallen wel zorgen voor het doorbreken van een impasse en ook voordelig voor de medewerker zijn.

Daarnaast waren er de nodige vragen over de verschillende vormen van verlof, maar over het algemeen is de impact hiervan minder groot dan van de voorgaande onderwerpen.

Tot slot zijn er nog vragen over diverse andere onderwerpen, waarbij dit jaar die met betrekking tot grensoverschrijdend gedrag en de reactie van het management – of het uitblijven daarvan – opvallen.

Overzicht van de nieuwe zaken per categorie

Onderwerp	Aantal
Inzet/ taaktoedeling/werkdruk	16
Ziekte en Re-integratie	11
Verlof (senioren, zwangerschap, zorg)	8
Vaststellingsovereenkomst (VSO)	6
Inschaling/promotie	5
Scholing, facilitering/professionalisering	4
Pensioen	3
Sociale zekerheid (WW, ZW, WIA)	3
Grensoverschrijdend gedrag	2
Overig	6

VERSLAG VAN DE REDACTIES VAN LTT & LTM

Levende Talen Tijdschrift

Levende Talen Tijdschrift verschijnt viermaal per jaar. De artikelen in het Tijdschrift behandelen vakdidactische onderwerpen en hebben een meer wetenschappelijk karakter dan de bijdragen in LTM.

Het tijdschrift ging in 2025 de zesentwintigste jaargang in. In 2025 zijn vier nummers uitgebracht (april-juni-september-december). De redactie heeft het afgelopen jaar vier keer vergaderd over de inhoud en samenstelling van het Tijdschrift. De redactie werft actief kopij, bespreekt de ingestuurde bijdragen en schrijft zelf teksten.

De huidige redactie bestaat uit Catherine van Beuningen, Helge Bonset (hoofdredacteur), Amos van Gelderen, Sonja Heebing, Ton Koet en Josefen Sweep.

In 2025 zijn in *Levende Talen Tijdschrift* de volgende typen bijdragen opgenomen:

- Onderzoek/Vakontwikkeling (artikelen waarin gerapporteerd wordt over didactische en onderwijskundige ontwikkelingen en/of onderzoek)
- Verschenen proefschrift (bespreking van in Nederland uitgevoerd promotieonderzoek).

Negen bijdragen vielen in de rubriek Onderzoek/Vakontwikkeling. Hiervan hadden er zeven betrekking op het voortgezet onderwijs, een op het hoger onderwijs en een op het basis-onderwijs en voortgezet onderwijs.

Vijf bijdragen hadden betrekking op het onderwijs in het Nederlands of in schoolvakken waar Nederlands de voertaal is en vier hadden betrekking op het onderwijs in de moderne vreemde talen.

In de rubriek Verschenen proefschrift zijn de dissertaties besproken van:

- Charline Rouffet, *Transforming foreign language teaching practices through communicative classroom-based assessment programs*
- Aartje van Dijk, *Effects of instruction in writing-to-learn in different disciplines and types of instruction*
- Anouk ten Peze, *Thinking beyond the standard text. Teaching high school students to write original texts*
- Hilde Kooiker-den Boer, *Door lezen de wereld ontdekken. Natuur & Techniek als functionele context voor tekststructuuronderwijs*
- Melissa van der Elst-Koeiman, *Mother Tongue Literacy Matters: The Role of Papiamentu in Advanced Bilingual Education in the Dutch Caribbean.*

De redactie bespeurde ook dit jaar een afname van het kopij-aanbod voor de rubriek Onderzoek/Vakontwikkeling, ondanks actieve werving door de redactie.

Voor *Levende Talen Tijdschrift* wordt een nieuwe hoofdredacteur gezocht: in december 2025 is een advertentie voor deze functie geplaatst in LTT en LTM.

Vanaf 2014 is de archiefsite www.lt-tijdschriften.nl verder uitgebouwd en bijgehouden. Dit betekent dat inmiddels alle artikelen van LTT vanaf 2000 tot en met 2025 via de site te raadplegen zijn.

De vormgeving van het tijdschrift was in handen van Monique van Hootegem.

Namens de redactie van *Levende Talen Tijdschrift*, Helge Bonset, hoofdredacteur

Levende Talen Magazine

Levende Talen Magazine heeft in 2025 zijn 112e jaargang beleefd. Elk nummer bevat vier hoofdartikelen over uiteenlopende onderwerpen. In de artikelen staan talenonderwijs en de praktijk van het lesgeven centraal. De redactie streeft naar een goede balans tussen artikelen over moedertaal didactiek en vreemdetalendidactiek. Behalve hoofdartikelen bevat LTM een aantal vaste rubrieken: 'Gesignaleerd', 'Nieuws', 'Binnenkort', 'Etalage', 'Web en App', 'Onderzoek en praktijk', 'Poëzie', 'Films en Series', 'Column', 'Jeugd- en jongerenliteratuur', 'Praktijk', 'Lesidee', 'Levende Talen', 'Opinie', 'Kroniek', 'Recensies' en 'Uit het bestuur'.

Het themanummer van LTM, dat in april 2025 verscheen, stond in het teken van de vakvernieuwing in het talenonderwijs. De themaredactie werd verzorgd door Erik Kwakernaak en Geramé Wouters. In november 2025 bracht LTM een special uit getiteld VONK voor vakgenoten: *Vakdidactisch Onderzoek Nederlands in de Klas*. De redactie was in handen van Ramon Groenendijk, Renate van Keulen, Astrid van Winden en Johan Graus. De special kwam tot stand dankzij financiële steun van Levende Talen Nederlands en is verspreid onder haar leden. Tevens is de uitgave beschikbaar op www.lt-tijdschriften.nl.

LTM had ook dit jaar weer een aantal vaste medewerkers. Rob van Veen verzorgde de rubriek 'Jeugd- en jongerenliteratuur' voor Nederlands; Gerard Koster schreef een aantal bijdragen voor deze rubriek voor de taal Engels. Verder verzorgde Gerard Koster een rubriek over recente films en series die in de les gebruikt kunnen worden of die specifiek voor talen-docenten interessant kunnen zijn. Jacob Moerman schreef de rubriek 'Etalage', een vast onderdeel waarin hij telkens een aantal nieuwe literaire werken de revue liet passeren. Peter-Arno Coppen was dit jaar weer de columnist van LTM.

Kees van Eunen, Roland Bruijn en Henk la Roi schreven voor elk nummer een ICT-bijdrage voor de rubriek 'Praktijk'. Jeroen Dera nam in 2025 de poëzierubriek over van Jan de Jong.

De redactie bestond in 2025 uit: Karin Epping (Engels), Erik Kwakernaak (Duits), Wouter Toonen (Arabisch), Anita Brus (Spaans), Geramé Wouters (Russisch), Clary Ravesloot (Nederlands), Catharina Geelen (Turks/NT2), Elisa Candido (Italiaans), Marjolijn Voogel (Frans) en Johan Graus (hoofdre-dactie). Elisa Candido nam eind 2025 afscheid als taal-redacteur Italiaans. De redactie is momenteel op zoek is naar redacteurs voor Nederlandse Gebarentaal, Chinees, Pools, Papiaments, Italiaans en Limburgs/Nedersaksisch. Voor Fries loopt op dit moment een sollicitatieprocedure.

De redactie kwam achtmaal bijeen en kreeg circa 64 artikelen ter beoordeling voorgelegd. De inhoud en stijl van de artikelen was zoals altijd van uiteenlopende kwaliteit. Over het algemeen was er een groot aanbod van artikelen.

In 2025 is ook de archiefsite www.lt-tijdschriften.nl verder uitgebouwd en bijgehouden. Inmiddels zijn alle hoofdartikelen van LTM vanaf 2000 tot en met 2025 via de site te raadplegen. De archiefsite trekt maandelijks gemiddeld zo'n 12.000 unieke bezoekers.

De vormgeving van het magazine was in handen van Monique van Hootegem. Tom van Limpt is de vaste fotograaf. De illustraties bij de columns van Peter-Arno Coppen worden verzorgd door Inge Voets.

In 2025 verzorgde Duo-Onderwijs de acquisitie van advertenties. Duo-Onderwijs heeft ook de uitgeversmarkt op het Congres

Levende Talen verzorgd. Op deze manier was het ook mogelijk voor standhouders om tegen een aantrekkelijk tarief zowel aanwezig te zijn op het congres als een advertentie te kopen in LTM. De totale (netto) advertentieopbrengst voor LTM is hiermee gekomen op bijna 37.375 euro – een lichte daling ten opzichte van 2024. Verder had LTM (samen met *Levende Talen Tijdschrift*) nog inkomsten van abonnementen en repro-rechten van in totaal 45.960 euro.

De totale kostprijs van LTM en LTT (na aftrek van baten: advertenties, abonnementen, reprorechten) was in 2025 € 78.983 (ten opzichte van € 84.433 in 2024 en € 86.495 in 2023); de totale productiekosten van de tijdschriften zijn in 2025 gedaald, onder andere door een wisseling van drukkerij

en ondanks een stijging in portokosten van ongeveer tien procent. Dat betekent dat de kostprijs van LTM per lid/abonnee circa € 1,87 (2024: € 1,94) en van LTT circa € 1,24 (2024: € 1,30) per nummer was. De totale kosten voor LTM (8 nummers) en LTT (4 nummers) waren € 19,90 per lid/abonnee (2024: € 21,05), hetgeen betekent dat van de contributie van elk lid slechts 23 procent werd besteed aan de productie en levering van de tijdschriften. Zie tabel 1 voor een overzicht van de totale jaarrekening 2025.

Namens de redactie van *Levende Talen Magazine*,
Johan Graus, hoofdredacteur

Tabel 1. Jaarrekening LTM en LTT 2025

Kosten productie, redactie en verzending LTM (incl. btw)	€ 136.596	
Kosten productie en redactie LTT (incl. btw)	€ 25.722	
Kosten productie, redactie en verzending LTM en LTT		€ 162.318
Advertentieopbrengst netto	€ 37.375	
Abonnementen en reprorechten	€ 45.960	
Baten LTM en LTT		€ 83.335
Totale kostprijs LTM en LTT		€ 78.983
Gemiddelde kostprijs per lid/abonnee		€ 19,90
Kostprijs t.o.v. lidmaatschap		23%
Kostprijs LTM per nummer		€ 1,87
Kostprijs LTT per nummer		€ 1,24

LEVENDE Talen